

Itájtɔl Jesucristo yej kijkuiloj San Juan

Dios mochij taga'

¹ Kuə' pəwa' nochi, onóyaya in Tájɔtɔl;* iwán inón Tájɔtɔl onoya iwán Dios iwán yéj in Dios.

² Puej kuə' pəwa', yéj onoya iwán Dios. ³ Ipan yéj, Dios kichij nochi yej ono'; ateyi nité yej ono' yej inón Tájɔtɔl ayá' kichij. ⁴ Yéj kichij iga nochi yej isato' maonokan, wan kitawiaya pan iyalmajmej nochi gente. ⁵ Inín tawilyo'† tawia kan takomi iwán takomitilyo' awel kisewia.

⁶ Onoya se taga' itoka' Juan, yej Dios kititan, ⁷ wəlaɣ kinojma-ijtoke itekiyo inón tawilyo', iga nochi makicredokan ipan tawilyo'. ⁸ Juan ayéj inón tawilyo', kititankejsan iga ye'tajtoke de tawilyo'. ⁹ Inón mela'tawilyo' yej kitawia nochi gente, itoka' Jesucristo, némi-o' asiá ipan inín tajli.

¹⁰ Inón Tájɔtɔl onoya ipan tajli; iwán malej iga Dios kichij ipan Jesucristo nochi yej ono', yej chantitokej ipan tajli akixmatikej. ¹¹ Jesús wəlaɣ ipan ital, e' judiyojmej yej igentejpa akomemawijkej. ¹² E' yej komemawijkej iwán moconfiarojkej ipan yéj, yéj kichij iga inimej

* **1:1** 1:1 Ken tenextilia ipan versículo 14, Tájɔtɔl kijtojneki Jesucristo. Iga itájtɔl yej agaj kijtowa, se' wel kimati yej nemi keɣlamiki. Ijkón kuə' mojtowa iga Jesucristo in Tájɔtɔl, kijtojneki iga yéj nokta tenextilia ken Dios keɣlamiki. † **1:5** 1:5 Tawilyo' nɔ kijtojneki Jesucristo.

mamochiwakan ipilowan Dios. ¹³ Ayéj ken ipilowan namoltetajmej yej nacerowaj iga ijkón kineki taga', sino que inimej ipilowan nokta Dios.

¹⁴ Iwán inón Tájtol mochij taga', iwán chantitoya iwán nejemen, poxsan te-ijiknjin iwán ayí' takajkayawa. Iwán nikitakej iweyipoder, inonwa' iweyipoder iselpiltzin toTaj. ¹⁵ Juan tajtoj de yej, iwán kijtoj:

—De inin nitajtoj kuá' nikijtoj iga yej wí' despuéj de nej, achto que nej, iga onóyaya kuá' nej aya nono'.

¹⁶ Dios temaka yej yekti, ayéj se vej, mia' vej, iga tepoxchokiliá. ¹⁷ Dios kimá' iley Moisés iga yéj matenextili, e' ipan Jesucristo tenextilij kén iga techokiliá iwán ayá' tekajkayawa. ¹⁸ Aya i' nokta agaj kita Dios; iselpiltzin, yej mela'setito' iwán toTaj, yéj tenextilij kén in Dios.

Juan yej tabautizarowa tajtowa de Jesucristo

¹⁹ Judiyojmej yej ichamej Jerusalén kititankej sacerdotejmej iwán levitajmej[‡] iga mayakan kan ono' Juan iwán kitajtankej:

—¿A'yéj in tej?

²⁰ Iwán Juan kinojma-ijtoj:

—Nej ayéj niCristoj. §

²¹ Iwán sej kitajtankej:

—¿A'taj yej in tej? ¿Ix tiprofetaj* Elías?

Juan kijtoj:

—Ayéj.

Iwán kitajtankej:

[‡] **1:19** 1:19 Xikita glosario “Levita”. § **1:20** 1:20 Xikita glosario “Cristo”. * **1:21** 1:21 Xikita glosario “Profeta”.

—¿Ixtaj tej in inón profeta yej momatiá iga asiá?

Kijtoj:

—Ayéj.

²² Iwán kijlijkej:

—¿A'taj yéj nokta in tej? Niknekij manikmatiltikan yej nețitankej. ¿Té wel anne-ijliáj de tej?

²³ Juan kijtoj:

—Nej inón yej ijkín kijtowa ipan desierto:† “Xiktapowilikan toTeko se weyi-ojti yej melakti”
—ijkón ken kijtoj el profeta Isaías.

²⁴ Yej tajtotoyaj iwán Juan, kititankej fariseo-jmej,‡ ²⁵ iwán tatajtankej:

—Sigataj ayéj tiCristoj, niga ti-Elías, niga tiprofetaj ¿Te ígataj titabautizarowa?§

²⁶ Juan kijtoj:

—Nej nitabautizarowa iga a'ti; e' iwán amemen ono' se yej ayá' ankixmatij ²⁷ iwán nețokatiwi', malej iga yéj tayakanto' máj que nej. Nej aneajasi ni alín iga manikxitomili imekayo iga'.

²⁸ Inochi inín mochij pan altepe' Betania, iyikampa weya' Jordán ikisáyampa tonati', kan Juan tabautizarojtoya.

Tę itekiyo Jesús

²⁹ Ipanya se' día, Juan kita' Jesús iga kina'techojtiwi', iwán kijtoj:

† **1:23** 1:23 Xikita glosario “Desierto”. ‡ **1:24** 1:24 Xikita glosario “Fariseo”. § **1:25** 1:25 Xikita glosario “Bautizar”.

—Ta' xikitakan, ininwa' in yej Dios iCorderoj* yej wel kiperdonarowa yej ayekti yej kichij la gente. ³⁰ De yéj nitajtoj kuá' nikijtoj: “Notepotztaj wí' se yej achto que nej, iga onóyaya achto que nej.” ³¹ Nej no ayá' nikixmatiá; e' nej nitabautizarojtiwalaj iga a'ti, iga nokta la gente de Israel makixmati.

³² Juan no kijtoj:

—Nej nikita' iyEspíritoj Dios temoj ipan cielo ken se jojtoko, iwán saliwito ipan yéj. ³³ Nej aya nikmatiá a'yéj; e' yej netitan iga manitabautizaroki iga a'ti, ne-ijlij: “Yej tikitas ipan yéj temowa iyEspíritoj Dios iwán moketza iyakapan, inónyawa' in yej tabautizarowa iga iyEspíritoj Dios.” ³⁴ Nej niknojma-íta'ya, iwán nej nikijtowa iga yéj nokta iPiltzin Dios.

Yej áchtopa idiscipolomej Jesús

³⁵ Ipanya se' día, Juan onoya ómpasan sej iwán ome yej kitokatinemiáj. ³⁶ Kuá' kita' nemi panowa Jesús, Juan kijtoj:

—¡Ta' xikitakan, inépawa' in Dios iCorderoj!

³⁷ Iyomextin yej kitokatinemiáj Juan, kikakikej iga ijkón kijtoj, iwán kitokakej Jesús. ³⁸ Iwán Jesús tachá' tatepotztaj, iwán kita' iga kitokatiawij, iwán kijlijkej:

—¿Té ankitemowaj?

Yejemen kijtojkej:

—Tamachtiani, ¿kan inán tichantito'?

³⁹ Jesús kijtoj:

—Xiwitzekān xikitakij.

* **1:29** 1:29 Cordero ken tikita borregohtzin. Xikita glosario “Borrego” wan “Cordero”.

Iwán yajkij iwán kitakej kan onoya. Inón hora las cuatro tiotakpan iwán ompa tayowatiakej.

⁴⁰ Andrés yej iyikn̄in Simón Pedro, se de inón omen yej kikakikej Juan iwán kitokakej Jesús.

⁴¹ Andrés, lo que kichij, achto yajki kitemoto iyikn̄in yej itoka' Simón iwán kijlij:

—Nikasíkeja in Mesías —yej kijtojneki Cristo.

⁴² Iwán Andrés kiwiga' Simón kan onoya Jesús, iwán kuá' Jesús kita' kijlij:

—Tej tiSimón, ipiltz̄in Jonás, e' inán tia timotokaw̄iti Cefas —yej kijtojneki Pedro.

Jesús kinotza Felipe wan Natanael

⁴³ Ipanya se' día, Jesús kiyolmá' iga yawi ipan ital Galilea, iwán kasi' Felipe iwán kijlij:

—Xin̄etoka.

⁴⁴ In̄in Felipe ichan katka altepe' Betsaida, kansan no chantitoyaj Andrés iwán Pedro.

⁴⁵ Felipe yajki kitemoto Natanael, iwán kijlij:

—Nikasíkeja inón taga' yej Moisés ikyay kijuiloj ipan libro de la ley, de Yéj no kijuilojkej profetajmej. Inonwa' nokta Jesús yej ipiltz̄in José yej ichan altepe' Nazaret.

⁴⁶ Kijtoj Natanael:

—¿Ix wel kisa tejté yej yekti ipan altepe' Nazaret?

Felipe kijtoj:

—Ta'ki' xikitaki.

⁴⁷ Kuá' Jesús kita' iga kiná'techojtiaya Natanael, kijtoj:

—Nigaj w̄i' se yej mela'israel̄itaj, yej ayí' takajkayawa.

⁴⁸ Iwán Natanael tatajtan:

—¿Kén iga tine-ixmati?

Iwán Jesús kijlij:

—Nej achto nimitzita' kuá' Felipe aya mitznótza, kuá' tonoya itampa higuerajkuawi'.[†]

⁴⁹ Natanael kijtoj:

—Tamachtiani, tej iPiltzın Dios, tej tiRrey ipan Israel.

⁵⁰ Jesús kijtoj:

—¿Ix tinecredowa iga san nimitzijlij iga nimitzita' itampa higuerajkuawi'? Tia-o' máj tikitati yej ayi'pa mo-ita que yej inán nimitzijlij.

⁵¹ Nō kijtoj Jesús:

—Nimitznojma-ijliáj, iga amejemen anyawij ankitatij iga cielo tapojto', iwán iyangelejmej Dios tejkawiskej iwán temoskej ipan nej yej iPiltzın Taga'.[‡]

2

Monamiktilo Caná de Galilea

¹ Kuá' panoj eyi día, monamiktilo' ipan altepe' Caná, ipan ital Galilea. Iye' Jesús ompa onoya.

² Jesús iwán idiscipolojmej* nō motalkej kan monamiktilo. ³ Tami' vino, iwán iye' Jesús kijtoj:

—Ay'ya kipiáj vino.

⁴ Jesús kijtoj:

—Nomáw, inón tejemej ayá' tikmatij. Aya kajasi iga manimonexti a'yéj nej.

⁵ Iwán María kijlij yej kikixtijtoyaj vino:

—Xikchiwakan nochi kensan Jesús mitzijliáj.

[†] **1:48** 1:48 Xikita glosario “Higo”. [‡] **1:51** 1:51 Xikita glosario “IPiltzın Taga'”. * **2:2** 2:2 Xikita glosario “Discípulo”.

⁶ Ompa onoya seis *akomi'* de te'ti, *kan judiyojmej kakiáj a'ti iga moewiltiayaj iga ijkón kitekichiwajaj*. Ipan sejsé *akomi'* kitolowaya ken cien litros *a'ti*. ⁷ Jesús kijlij yej *kikixtijtoyaj vino*: —*Xiktemikan iga a'ti inimej akomimej*.

Iwán kakilijkej *a'ti este yejye'temi'*, ⁸ iwán Jesús kijtoj:

—*Inán xikixtikán alín, iwán xikuiguilikan yej mencargarowa inín ilwi'*.

Ijkón kichijkej. ⁹ Iwán yej *kitalkej iga makita te moneki ipan inón ilwi'*, *kimachilij a'ti yej mochij vino, niga kimati' kan wálaj; petz yej kikixtijtoyaj vino kimatiáj iga yejemen kajakijkej a'ti*. Iwán yej *mencargarowa ipan inón ilwi'*, *kinotza' chokotzin yej monamiktiá*, ¹⁰ iwán kijlij:

—*Nóyansan kan monamiktilo, achto mooniá vino yej máj yekti, iwán kuá' te-ikniwan koníjkeja poxsan, mooniaya sej namolvinoj*. E' *tej tikena' vino yej máj yekti, este inán-o' nemi mooniá*.

¹¹ Inín yej Jesús kichij Caná ipan estado de Galilea, *áchto-o' kichij milagro kan kinextij iweyipoder; iwán idiscipoloymej kicredojkej ipan yéj*.

¹² Kuá' *móchija inón, yajki ipan altepe' yej itoka' Capernaum, yajki iwán iye', iyikniwan iwán idiscipoloymej; iwán ayá' pox mia' día ompa onoyaj*.

Jesús kikixixtiá yej tanamakaj tiopan

¹³ Kuá' *na'ya iyilwi la Pascua† yej kitekichiwaj judiyojmej, Jesús yajki ipan weyi-altepe'*

† 2:13 2:13 Xikita glosario “Pascua”.

Jerusalén. ¹⁴ Iwán pan ipatiojyo weyitiopan‡ kasito yej kinamakaj torojmej, borregojmej iwán jojtokomej, iwán yej ewatoyaj iga kipatatoyaj namoltomín iga tiopantomín. § ¹⁵ Kuá' inón kita', Jesús kikui' tájkol reata iga tamajmaga' iwán kikixtij nochi ipan ipatiojyo tiopan, iwanya iborregojmej iwán itorojmej. Iwán yej kikambarowayaj tomín kitatajkalilijkej talpan in tomín iwán kitziytzinkuepilijkej imesajmej. ¹⁶ Yej kinamakaj jojtokomej kijlij:

—¡Inochi inín xikijkixtikán nigaj! ¡Amo xikchiwakán iga íkal noTaj mamokuepa ken kajli kan monamaka kuajkuantas!

¹⁷ Iwán idiscipolomej kejlánkej yej ijkuilijto' pan itájtól Dios kan kijtowa: “Poxsan nikneki íkal noDios, inón iga poxsan nikuesiwi.” *

¹⁸ Iwán judiyojmej tatajtankej:

—¿Te wel annenextiliáj iga manesi iga wel tikchiwa inín yej tikchij?

¹⁹ Iwán Jesús kijtoj:

—Xikxitinakan inín tiopan, iwán eyi día newiguilij iga sej nikojpachíwas.

²⁰ Iwán judiyojmej kijtojkej:

—Cuarenta y seis años tekipanolo' iga mochi inín tiopan; ¿ix eyi día mitzwiguilij iga sej tikojpachíwas?

²¹ E' inón tiopan yej Jesús kijtojtoya, kijtojneki icuerpoj. ²² Inón iga, kuá' Jesús ojpa-isa' kan miktoya, idiscipolomej kejlánkej inín yej kijtoj,

‡ **2:14** 2:14 Xikita glosario “Weyitiopan”. § **2:14** 2:14 Tiopantomín se'pa tomín iga kikowaya yej ki-ofreçerowiliayaj Dios. Awel mokowaya iga namoltomín. * **2:17** 2:17 Sal 69:9

iwán kicređojkej itájtɔl Dios yej ijkuilijto' iwán tajtɔlmej yej Jesús kijtoj.

Jesús kixmati nochi

²³ Kuá' Jesús onoya Jerusalén, kan mo-ilwichiwiliá la Pascua, mia' kicređojkej ipan yéj iga kitayaj kichijchíwaya milagro. ²⁴ E' Jesús ayá' moconfiarowaya ipan yejemej, iga Jesús kixmatiáj nochi inomej. ²⁵ Malej iga ayagaj kijlij kén kejlámiki la gente, yéj kimatiaya ken kejlámiki nochi gente.

3

Jesús iwán Nicodemo

¹ Onoya se taga' itɔka' Nicodemo, yéj fariseo* katka, se de ijefejmej judiyojmej. ² Nicodemo yajki tayowakan kipaxalowilijto Jesús, iwán kijlij:

—Tamachtiani, nikmatij iga Dios mitztitan iga xinemachtikan, iga ayagaj wel kichíwa milagro ken yej tej tikchíwa siga Dios ayá' ono' íwan.

³ Iwán Jesús kijtoj:

—Nimitznojma-ijliá nokta, yej ayá' ojpanacero, awel kita kan reinarowa† Dios.

⁴ Nicodemo tatajtan:

—¿Kén wel maojpanacero se taga' yej wéweja? ¿Ix wel sej ojpakalaki iyijtiko iye' iga maojpanacero?

⁵ Iwán Jesús kijtoj:

—Nimitznojma-ijliá, yej ayá' nacerowa iga a'ti iwán iga Espíritu, awel kalaki kan reinarowa

* **3:1** 3:1 Xikita glosario "Fariseo". † **3:3** 3:3 Xikita glosario "Kén iga Dios reinarowa".

Dios. ⁶ Taga' wən siwa' kitaj ipilowən; e' petz iyEspíritoj Dios wel kichíwa iga ximochíwa ipiltzín Dios. ⁷ Amo ximadmirado iga nimitzijliá: "Mitzpolowaj iga amonochín xi-ojpanacerokan sej." ⁸ Ejeka' nóyansan panowa, tikaki iga nāwati, e' ayá' tikmati kan wí' niga kan yawi. Ijkónsan nō inochi yej nacerowaj iga iyEspíritoj Dios.

⁹ Nicodemo sej ki-ojpatajtan:

—¿In on, ken an iga mochíwa?

¹⁰ Jesús kijtoj:

—¿Tej yej tikmacthiá israelitajmej, iwán ayá' tikmati in inín? ¹¹ Nej nimitznojma-ijliá iga nejemej nikijtowaj yejsan nikmatij, iwán niknojma-ijtowaj yej nikitákeja, e' amejemen ayá' ankređowaj yej nejemej nimitzijliáj. ¹² Siga ayá' ankređowaj kuá' nej nimitzijliáj de yej ono' ipan inín tajli, ¿kén anyawij ankređotij siga nimitztatapowiáj de yej ono' ipan cielo?

¹³ 'Aya agaj tejkawi ipan cielo, sino que yej temoj ipan cielo; ken tikijtowaj nej yej ipiltzín Taga'. ¹⁴ Ijkón ken Moisés kuá' ipan desierto kajko' pan kuawi' se kowa' yej chijto' iga tepos,‡ ijkon nej yej ipiltzín Taga' yawij neajkokuitij, ¹⁵ iga inochi yej mamocnfiarokan ipan nej, amo mapoliwikan, majwa' nochipa maonokan wən Dios.

Ken iga Dios kipoxchokiliá la gente

¹⁶ Dios poxsan kichokilij inochimej yej onokej ipan inín tajli, este kimá' iselpiltzín, iga inochi yej makicredo ipan yéj amo mapoliwi, majwa'

‡ 3:14 3:14 Num 21:9

nochipa maono wān Dios. ¹⁷ Dios ayá' kitítan iPiltzín ipan inín tajli iga makijto iga makicastigarō la gente, majwa' iga makimanawi.

¹⁸ Yej kicredowa ipan iPiltzín Dios, ayo' kicastigaroskej iga kichij yej ayekti; e' yej ayá' kicredowa, Dios kįtoja iga yawi kicastigaroti iga kichij yej ayekti iga ayá' kicredowa ipan iselPiltzín Dios. ¹⁹ Yej ayá' kicredowaj, ono' iga yawij mikitij, iga kuā' wālj yej tatawiko ipan inín tajli, māj kinekkej maonokan kan takomichkan iga kichįwayaj yej ayekti. ²⁰ Inochi yej kichįwaj yej ayekti kįiyaj yej yekti, iwān ayá' kinā'techowaj tawilyo' iga amo mamō-ita yej kichįtokej. ²¹ E' yej kichįtokej ken kįtowa itajtōl Dios, kinā'techowaj tawilyo' iga manesi iga kichįtokej ken kineki Dios.

Juan yej tabautizārowa tajtowa sej de Jesús

²² Kuā' tami' kįtoj inín, Jesús yajki iwān idiscipolojmej ipan itāl Judea, kan kawī' iwāmej iga tabautizārojtoya. ²³ Juan nō tabautizārojtoya ipan altepe' yej itōka' Enōn, iná' altepe' Salim, iga ompa onoya weyā'; iwān la gente yayaj iwān mobautizārowayaj. ²⁴ Inín mochij kuā' Juan aya kipresoįwiáj.

²⁵ E' sekin yej kitokatinemiáj Juan pēwakej iga motenkįtzkįjkej iwān sekin judiyojmej, iga san kēn iga moewilti lo iga maye'onolo iyįxtaj Dios.

²⁶ Iwān yajkįj kįlįtoj Juan:

—Tamachtiani, yej onoya mowan asentāpal weyā' Jordán, ikisáyampa tōnatį', de inōn yej annetatapowįjkej de yěj, inān nemi tabautizārowa iwān nochi gente kitoka.

27 Juan kijtoj:

—Ayagaj wel kipiá nité siga Dios ayá' kimaka.

28 Amejemen nokta anekakikej iga niknojma-ijtoj iga nej ayéj niCristoj, nejwa' se yej kititankej achto que yéj. 29 Kan monamiktilo, chokótzinwa' in yej kipiá takotzin; iwán yej chokotzin iyamigoj yej ompa no ono', san takaki, poxsan paki iga kikakto' nemi tatapowa chokotzin. Ijkonsan no nej inán nipoxyolpaki. 30 Inán yéj sej yawij kiweyimatiltitij, iwán nej yawij nealimpamatitij.

Yej wí' ajko

31 'Ipiltzin Dios yej wí' ajko inón yej nochi kimandarowa. Yej ono' ipan tajli inón de nigaj, iwán kijtowa de yej ono' ipan tajli. E' yej wí' ipan cielo inón kimandarowa nochi, 32 iwán kijtowa yejsan kita' iwán yej kikagui'; e' ayagaj kicredowa yej yéj kijtowa. 33 E' siga agaj kicredowa, kinextiá iga yej Dios kijtowa ijkonya nokta; 34 pues yej Dios kititan, kijtowa tájtól yej Dios kijtowa, iga Dios nokta kimaka iyEspíritoj. 35 TeTaj kichokiliá iPiltzin, iwán kimá' iga wel makimandaro inochi yej ono'. 36 Yej kicredowa ipan tePiltzin, nochipa yawi onoti wan Dios; e' yej ayá' kineki kicredowa ipan tePiltzin, ayá' yawi onoti wan Dios, sino que Dios yawi kicastigaroti poxsan.

4

Jesús tajtowa wan se siwa' de Samaria

1 Fariseojmej kimatikej iga Jesús máj komati gente kitokatinemiáj iwán tabautizarowaya máj sej que Juan 2 (malej iga ayejwa' in Jesús yej

tabautizarowaya, sino que idiscipolomej). ³ Kua' Jesús kimati' yej mojtowaya, kisa' Judea wan yajki sej Galilea.

⁴ Inón ojti kan nemi yaya, panowaya ipan ital Samaria. ⁵ Inón iga asi' ipan se altepe' yej itoka' Sicar yej ono' ipan ital Samaria, na'san ital José yej pox icyay kimá' itaj yej itoka' Jacob. ⁶ Ompa onoya pozo yej Jacob kichij. Jesús siawi' iga nejnen, motalij posojtenoj ken tajkodía. ⁷ Wajaj se siwa' de Samaria atakuiko, iwán Jesús kijlij:

—Achi xinemaka a'ti manikoni.

⁸ Íkua' idiscipolomej yájkija ipan altepe' kikowatoj te kikuaj.

⁹ Siwa' de Samaria kijtoj:

—¿Te iga tinetajtaniliá a'ti iga xikoni, tej ti-judiyoj, iwán nej nisiwa'* de Samaria?

(Iga judiyojmej iwán samaritanojmej† ayá' moye'itayaj.) ¹⁰ Jesús kijtoj:

—Siga tikmatiá katka yej Dios tamaka iwán a'yéj nej yej nemi nimitztajtaniliá a'ti, tej tinetajtaniliaya, iwán nimitzmakaya a'ti yej isato'.

¹¹ Siwa' kijtoj:

—Esi atikpiá ga te tikixtiá a'ti, iwán pozo poxsan wejkatan. ¿Kan tia tikasiti a'ti yej isato' iga xinemaka? ¹² Notajwewejmej Jacob nekawilijkej inín pozo, yéj nō nigaj kikixtiaya a'ti iga koniaya iwán ipilowan iwán iyolkamej. In tej, ¿ix majya sej que yéj?

¹³ Jesús kijtoj:

* **4:9** 4:9 Judiyojmej akiye'itaya iga taga' matajto wan siwa' pan calle. † **4:9** 4:9 Xikita glosario "Samaria, Samaritanos".

—Nochi yej koniáj in̄impa a'ti, sejo' aṭanekiskej; ¹⁴ e' yej makoni a'ti yej nej nia nikmakati, ayí'o' aṭanekis. Iga in̄on a'ti yej nikmakas, k̄istos ipan yéj ken se aṭzontekon yej kich̄iwa iga wel maono nochipa w̄an Dios.

¹⁵ Siw̄a' kijtoj:

—Áchiwa' xin̄emaka in in̄ompa a'ti, iga ay'ya mani-aṭaneki iw̄an ay' manik̄ik̄ix̄t̄iki nigaj.

¹⁶ Jesús kijtoj:

—Xaj xik̄noṭzati mow̄ewej iw̄an xiw̄iki sej.

¹⁷ Siw̄a' kijtoj:

—Ayá' niw̄ewejyoj.

Jesús kijlij:

—Ómpaya ken tikijtoj iga ayá' tiw̄ewejyoj; ¹⁸ iga tikas̄kaya cinco mow̄ewej, iw̄an yej in̄an tikpiá ayéj mow̄ewej. Ómpaya nokta ken tikijtoj.

¹⁹ Kūa' in̄in kikagui' siw̄a', kijtoj:

—Nej nikita iga tej tiprof̄etaj.

²⁰ Notajw̄ewetkej, samarit̄anojmej, kiweyimat̄iltijkej Dios nigaj ipan in̄in tepe'; e' amejemen anjudiyojmej ankijtowaj iga Jerusal̄ensan petz ómpasan wel moweyimat̄iltiá Dios.

²¹ Jesús kijtoj:

—Tej xin̄crēdo, yawi asiti hora iga amejemen anyawij ankiweyimat̄iltitij toTaj, ay'ya anw̄itzeskej ipan in̄in tepe' niga anyáskejo' Jerusal̄én. ²² Amejemen ansamarit̄anojmej ayá' ankimatij a'yéj ankiweyimat̄iltiáj; e' nejemen nikmatij a'yéj nemi nikweyimat̄iltiáj, puej Dios kitapejpen judiyojmej iga pan nejemej mak̄isa yej tasalv̄arowa. ²³ E' asis hora, iw̄an in̄anya

nokta kuá' yej kimela'weyimatĩltiáj toTaj, yawij kichiwatij ijkón ken kineki iyEspíritoj Dios. Iga toTaj ijkón kineki makichiwakān yej kiweyimatĩltiáj. ²⁴ Dioswa' Espíritu, iwán yej kiweyimatĩltiáj makichiwakān ken kajasi, ijkón ken kineki Dios iyEspíritoj.

²⁵ Siwa' kijtoj:

—Nej nikmati iga yawi wĩtzeti in Mesías —yej kitojneki Cristo—; iwán kuá' yéj mawĩki, nochi nenojma-ijliskej yej ayá' nikmatij.

²⁶ Jesús kijtoj:

—Inonwa' nej, yej nemi t̄atapowa mowañ.

²⁷ Iwán íkuá' asikej idiscipolomej, iwán san tajtachixtikajkej iga kitakej Jesús t̄atapojto' iwán siwa'. E' ayagaj mixewij iga makitajtani te kinekiá inón siwa', o te kipojtoyaj. ²⁸ Siwa' kikajtej iyakōn iwán yajki altepe', iwán kijlij la gente:

²⁹ —Xikitatij se taga' yej nenojma-ijlij inochi yej nikchij. ¿Ix ayéj an ininya in Mesías?

³⁰ Iwán kiskej ipan altepe' iga yajkij kan onoya Jesús. ³¹ Mieñ discipolomej kitejteki'ijlijtoyaj Jesús:

—Tamachtiani, achi xitakua.

³² E' yéj kijtoj:

—Nej nikpiá tákual yej amejemen ayá' ankixmatij.

³³ Iwán idiscipolomej pewakej iga mosesepantajtaniñ:

—¿Ix ayá' an kiwajliguilijkej tejté yej kikuaj?

³⁴ E' Jesús kijtoj:

—Iga manikchiwa ken kineki yej neñitan, iwán maniktamili itekipánol; inonwa' in notákual.

³⁵ Amejemēn ankijtowaj: “Políwi-o' cuatro meses iga la cosecha”; e' nej nimitzijliáj: Xikitakan mijlimej, chika'ya yej motojtoga' iwán welja moteki. ³⁶ Yej kinechkowa yej kikixtiá pan mijli,‡ Dios yawi kimakati yej yekti. Iwán yej kicredowaj, nochipa onoskej wan Dios iga yej kipowa itájtōl Dios iwán yej kinechkowa yej kikixtiá pan mijli, masempakikan. ³⁷ Iga melá' nokta ken yej mojtowa: “Sewa' in yej kitōka, iwán se' in yej kinechkowa yej kikixtiá pan mijli.” ³⁸ Nej nimitztitankej amejemēn iga xikosecharokan kan ayá' antekipanojkej; séwo'wa' in yej tekipanojkej, e' amejémēnwa' in yej ankitekij yej yejemēn kitōkkej.

³⁹ Mia' yej chantitokej ipan inón altepe' de Samaria kicredojkej Jesús iga ijkín kijtoj siwa': “Ne-ijlij inochi yej nikchij.” ⁴⁰ Iwán kuá' asikej yej walkej Samaria, kitejteki'ijlijkej Jesús iga makáwi-o' iwán yejemēn. Yéj kawí' ompa ome días, ⁴¹ iwán mia' máj kicredojkej iga kikakikej yej yéj kijtowa'ya. ⁴² Iwán kijlijkej siwa':

—Inán nicredowaj, ayejsan iga inón yej tej anne-ijlijkej, sino que iga nejemēn nō nikakikej iwán nikmatij iga yéj nokta in Cristo yej kisalvarowa nochi gente yej ono' ipan inín tajli.

Jesús kachitialtiá gobierno itekipanowani ipiltzin

⁴³ Kuá' pánoja inón ome días, Jesús kisa' Samaria iwán yajki ipan ital Galilea. ⁴⁴ Porque Jesús kijtoj iga nisé profeta ayá' kiye'itaj ipan

‡ 4:36 4:36 Inín kijtojneki, yej kipowaj ye'noticiaj iga maki-credokan ipan Jesús.

iyaltepe'. ⁴⁵ Kua' asi' Galilea, yej ompa chantitoyaj ki-omemawijkej Jesús, iga la gente no yajkaj Jerusalén iga kilwichiwiltoyaj la Pascua iwán kitakej inochi yej íkuā' kichij Jesús.

⁴⁶ Jesús yajki sej altepe' yej itokā' Caná yej ono' estado de Galilea, kan kichij vino iga a'ti. Iwán ompa onoya se taga' yej itekipanowani el rey. Inón taga' ichan altepe' Capernaum wan wetitoya ipiltzin. ⁴⁷ Kua' inón tekipanowani kimati' iga Jesús kisa'ya Judea iwán asi'ya Galilea, yajki kitato iwán kitejteki'ijlij iga mayawi ichan iga maki-achitalti ipiltzin, yej mikisnekiaya. ⁴⁸ Jesús kijtoj:

—Amejemen ayá' ankiçedowaj, siga ayá' ankitaj tejté yej ayi'pa mo-ita.

⁴⁹ E' inón tekipanowani kijtoj:

—NoTeko, nimanín xaj, miej aya miki nopiltzin.

⁵⁰ Jesús kijtoj:

—Xaj mochan; mopiltzin isato'.

Inón taga' kicreoj yej Jesús kijlij, iwán yajki. ⁵¹ Mie'j asitiaya ichan, itekipanowanimej kixnamikitoj iwán kijlijkej:

—¡Mopiltzin isato'!

⁵² Yéj kitajtan itekipanowanimej te hora pewa' iga yéktiya kimachilij ipiltzin, iwán kijlijkej:

—Yalwa a la una de la tarde pojpoliwi' iga kawantoya.

⁵³ Tetaj keylan iga inón hora nokta kuā' Jesús kijlij: “Mopiltzin isato'”; iwán yéj iwán inochi ifamiliaj kicreojkej ipan Jesús.

⁵⁴ Iga ininya ome vej Jesús kichij milagro kuá' yajki Galilea iga kisa' Judea.

5

Jesús kachitialiá se vej takuawayaxto' yej ichan Betesda

¹ Máj máj judiyojmej nemi ilwichiwayaj ken kitekimakaj itájtol Dios, iwán Jesús yajki sej Jerusalén kan nento' ilwi'. ² Ipan inón altepe', itenoj puerta yej itoka' borregojmej* onoya se ayawalwéj, ipan hebreo† itoka' Betesda, kipiá cinco itasejkanyo. ³ Ompa wejwetztoyaj komati yej wetitokej, pachamej, koxomej iwán sekin yej awel molinayaj yej kichixtoyaj mamolina a'ti. ⁴ Iga kuá'san iyáangel‡ Dios temowaya ipan a'ti iwán kipepeyawaltiyaya; iwán yej achto kalakiá ipan a'ti, kuá' pachiwíá iga pepeyawaya, achitiaya san katiapa kokolis makipiá. ⁵ Ompa onoya se taga' yej wetitoya treinta y ocho años. ⁶ Kuá' Jesús kita' iga ompa wetzto', kimati' iga ikyay ompa ono', kitajtan:

—¿Ix tikneki xi-achitiá?

⁷ Yej wetito' kijtoj:

—NoTeko, ayagaj ne-akiá atampa kuá' pepeyawaya a'ti. Kuá' nikneki manikalaki, sewo' achto kalaki.

⁸ Jesús kijlij:

—Ximoketza, xikui motapech iwán xaja.

* **5:2** 5:2 Weyi-altepe' Jerusalén tzaktoya iga tekólal wan kipiaya mia' kan kalakilo, sejsé de inimej kipiaya itoka'. † **5:2** 5:2 Xikita glosario "Hebreo". ‡ **5:4** 5:4 Xikita glosario "Ángel".

⁹ Íkuā'san in inón tağa' achitiá', kikui' itapech iwán pewa' nejnen. E' como inón día mosewilo, ¹⁰ judiyojmej kijlijkej yej achitiá':

—Inín día mosewilo; ayekti iga xikuiga motapech.

¹¹ Inón tağa' kijtoj:

—Yej neachitiltij, ne-ijlij: “Xikui motapech iwán xaja.”

¹² Yejemen kitajtankej:

—¿A'yéj in inón yej mitzijlij: “Xikui motapech iwán xaja”?

¹³ E' inón tağa' ayá' kimatiá a'yéj kachitiltij, iga Jesús kajkākala' tatzatzalan, inón iga akixmati'. ¹⁴ Iwán Jesús kasi' weyitiopan in inón yej kachitiltij, iwán kijlij:

—Ta' xinekaki, inán ti-achitia'ya, ay'ya xikchiwa yej ayekti, iga amo majya sej tiwetías.

¹⁵ Iwán inón tağa' yajki, iwán kijlij judiyojmej iga Jesuwa' in yej ki-achitiltij. ¹⁶ Inón iga judiyojmej kitemowayaj Jesús iwán kimiktijnekiáj, iga taachitiltiaya ipan día kuā' mosewilo. ¹⁷ E' Jesús kijtoj:

—NoTaj nochipa tekipanowa, iwán nej nō nitekipanowa.

¹⁸ Inón iga judiyojmej majya kimiktijnekiáj Jesús, ayejsan iga ayá' kichiwaya ken tatekimaka la ley iga amo matekipano ipan día kuā' mosewilo, nō kijtowaya iga iTaj Dios, ijkón kijtojneki iga yéj nō Dios.

Ken iga reinarowa iPiltzın Dios

¹⁹ Iwán Jesús kijtoj:

—Nimitznojma-ijliáj iga nej yej iPiltzın Dios noselti awel nikchıwa nité; nikchıwasan petz yejsan nikita iga kichıwa noTaj. Inochi yej kichıwa noTaj, nō nikchıwa nej yej nitePiltzın. ²⁰ NoTaj nepoxchokiliá iwán nenextiliá inochi yej kichıwa; iwán yáwi-o' máj nenextilıti mia' yej ayagaj wel kichıwa, iga inón ankitaskej, te anmoyolmajtıskej. ²¹ Iga ijkón ken noTaj kixitiá yej miktokej iwán kimaka vida, nō nej yej tePiltzın yej nej niknekis, nikmakas vida. ²² TeTaj ayá' tajuzgarowa, nej yej iPiltzınya nemá' iga wel manitajuzgaro, ²³ iga inochi gente maneweyimatıti nej yej tePiltzın kensan noTaj nō kiweyimatıliáj. Yej ayá' kiweyimatıliáj tePiltzın, ayá' nō kiweyimatıliá noTaj yej netıtan.

²⁴ 'Nimitznojma-ijliáj: Yej kikaki yej nikijtowa iwán kicredowa ipan yej netıtan, nochipa yawi onoti wın Dios; ayo' mojtıj iga makicastigarokın iga kichij yej ayekti, mikıkaya wın ojpa-ısa'ya sej. ²⁵ Nimitznojma-ijliáj, iga yawi asiti la hora, iwán amansan nokta, kuá' yej miktokej§ yawij kikakitij notájtıł nej yej iPiltzın Dios; iwán yej kicredoskej yawij isatij. ²⁶ Iga noTaj Dios wel tamaka vida, nō nemá' nej yej iPiltzın iga manitamaka vida. ²⁷ Iwán nemá' poder iga wel manitajuzgaro, iga nej iPiltzın Taga'. ²⁸ Amo ximoyolmajtıkan iga inın nikijtowa, iga yawi asiti kuá' nochi yej miktokej yawij kikakitij notájtıł ²⁹ iwán kijkısaskej kajkan toktokej. Yej kichi-
jkej yej yekti, yawij ojpa-isatij iwán nochıpaya

§ 5:25 5:25 “Yej miktokej” anka kijtojneki yej aya kıxmatij Dios.

onoskej w̄an Dios; e' yej kichijkej yej ayękti, yawij ojpa-isatij iga yawij kicastigarotij.

Monęxtiá iga Jesús mandąrowa

³⁰ 'Nej awel nikchįwa nitę yej nejsan nikneki. Nitajuzgarowa ijkón ken netekimaka noTaj, iwán yej nej nikchįwa ijkonya nokta, iga ayá' nemi nikchįwa ken nej nikneki, sino que nemi nikchįwa ijkón ken kineki toTaj yej netįtan.

³¹ Siga nejsan katka manikijto iga ómpaya ken nikchijto', wel mojtowa iga nemi nitakajkayawa.

³² E' ono' sewo' yej ye'tatapowa iga nej, iwán nej nikmati iga inón yej nemi ye'tajtowa iga nej, ayá' takajkayawa. ³³ Amejemen ankitįtankej yej mak-itajtanitij Juan, iwán yej yęj kijtoj, melá' nokta.

³⁴ E' nej ayá' nikneki iga agaj mayę'tajto de nej, inín nikijtowa iga xicredokan yej kijtoj Juan w̄an ximosalwarokan. ³⁵ Juan kua' tamachtij, itąjtól ken tikita katka sę ti'ti yej wewelontoya iwán tawįaya, iwán amejemen ankinekikej xipakikan iga inón ti'ti yej ayá' wejkej mitztawįtoyaj.

³⁶ E' nej nikpiá kan niktaksaltiá notąjtól, máj yękti que yej kijtoj Juan. Yej nej nikchįwa, inón yej toTaj ne-įlij iga manikchįwa, iwán inón yej nikchįwa, kinęxtiá iga kena, toTaj netįtan.

³⁷ Iwán toTaj yej netįtan, no ye'tajtowa iga nej, iwán amejemen ayı' ankikakij itąjtól, niga ayı' ankitaj, ³⁸ niga ankipiáj itąjtól ipan amoalmajmej iga ayá' anxicredowaj ipan nej yej netįtan toTaj.

³⁹ Amejemen anmoyę'machtiáj itąjtól Dios, iga amejemen ankijtowaj iga wel ompa ankasij yej mitznęxtiliáj kén wel xonokan nochipa w̄an Dios;

ompa kan ijkuijito' tajtowa de nej, ⁴⁰ e' amejemen ayá' ankinekij xinetchokan iga xonokan nochipa wan Dios.

⁴¹ 'Nej ayá' nikneki agaj maye'tajto de nej. ⁴² Iwán nej nimitzixmatij, iwán nikmati iga ayá' ankinekij Dios. ⁴³ Nej nețitan noTaj, iwán amejemen ayá' annetajtolkuij; iwán siga se' mayokawiki yej ayagaj kititan, inon sí ankitajtolkuiliskej. ⁴⁴ ¿Kén wel annecredoskej, siga amejemensan ankinekij iga toknimej mamitzweyimatitikan, iwán ayí' annemij ken kajasi iga Dios mamitzye'itakan? ⁴⁵ Amo ankijoskej iga nej nimitztelwiskej iyixtaj noTaj; yejwa' mitztelwiáj Moisés, yej amejemen ípan anmoconfiarojtokej. ⁴⁶ Siga katka amejemen xicredokan yej Moisés kijtoj, nej no katka annecredowaj, iga yej kijkuiloj Moisés tajtowa de nej. ⁴⁷ E' siga ayá' anki credowaj yej yéj kijkuiloj, ¿kén anyawij anki credotij yej nimitzijliáj?

6

Jesús kitamaka cinco mil tajtaga'

¹ Kuá' Jesús tami' tajtoj, yajki iyikampa lago de Galilea, yej no itoka' lago de Tiberias. ² Mia' kitokatinemiáj iga kitakej kichij milagro kuá' kachitaltijtjini' yej wetitokej. ³ Iwán Jesús tejkaj ipan tepe' iwán ompa motalij iwán idisciplolomej. ⁴ Na'ya katka iga la Pascua,* yej iyilwi judiyojmej. ⁵ Kuá' Jesús kita' iga pox komati yej nemi asij, kijlij Felipe:

* **6:4** 6:4 Xikita glosario "Pascua".

—¿Kān tiaskej tikowatij tákual iga inochi inimej gente?

⁶ Inón kijtoj iga makikaki tē kijtoj Felipe, iga Jesús kimatiá tē yawi kichiwati. ⁷ Felipe kijtoj:

—Ke' se kitaniá ocho meses ni alín ayá' kimaka iga matikowakan tákual iga matikmajmakakan ajachi inimej gente.

⁸ Iwán Andrés yej iyiknīn Simón Pedro, yej nō idiscipoloj Jesús, kijtoj:

⁹ —Nigaj ono' se choochin, kipiá cinco pan de cebada iwán ome topoj; e' inin ni alín ayá' kimaka iga poxsan timiakejmej.

¹⁰ Iwán Jesús kijtoj:

—Xikijlikan inochi mamotalikan.

Ompa onoya sakatzitzin, iwán motajtalijkej ken cinco mil tajtaga'. ¹¹ Iwán Jesús kiku' inomej pan, kuá' támi'ya kimá' gracias Dios, kimajmá' idiscipolojmej iga yejemej makimajmakakan yej ejewatoyaj. Ijkonsan nō kichij iwán topoj, kimajmakakej este ke' kinekikej. ¹² Kuá' ixwikeja, Jesús kijlij idiscipolojmej:

—Inochi xiknechkokan yej ay' kikuajkej, iga amo mapetzpoliwi nité.

¹³ Yejemen nochi kikuikej, iwán kitemijkej doce chikiwimej itatajkolka yej ay'ya mokuaj de inón cinco pan de cebada. ¹⁴ Kuá' la gente kita' iga Jesús kichij milagro, kijtojkej:

—Kena, inin profeta yej momatiá iga yawi witzeti ipan inin tajli.

¹⁵ E' como Jesús kimati' iga kinekiáj makiteki'wigakan iga makitalikan de rey, kisa'

ompa, iwán yajki iyixko tepe', iga kinekiá maono iselti.

Jesús nejnemi iyixko a'ti

¹⁶ Kuá' tayowáti'ya, idiscipolomej Jesús yajki laguna, ¹⁷ tejkajkej ipan se ákal iwán pewakej apanowaj iga maasikan Capernaum. Inón hora mela'takomíchanya nokta, iwán Jesús aya asiá. ¹⁸ Iwán íkuá' pewa' ejeka' yej pox tajpalej iwán mopapalakachowaya a'ti. ¹⁹ Kuá' nejnénkeja ipan ákal ken cinco o seis kilómetros, kitakej Jesús iga nejnentiwi' iyixko a'ti iga kiná'techojtiwi' ákal, iwán majmawikej. ²⁰ Jesús kijtoj:

—¡Nej niJesús, amo ximajmawikan!

²¹ Iwán yejemen taomemawijkej iga kitejkawiltijkej Jesús ipan ákal, iwán nimaninsan asikej ompiga kan nemi yayaj.

La gente kitemowa Jesús

²² Ipanya se' día, yej kawikej iyikampa a'ti, kimatikej iga Jesús idiscipolomej yajki ipan inón setzin ákal yej ompa onoya, iwán Jesús ayá' yaya iwamej. ²³ Mie' se' akalmej asikej yej kiskej ipan altepe' Tiberias, asikej na'san kan takuajkej kuá' toTeko kimá' gracias Dios iga tákual. ²⁴ Inón iga kuá' la gente kitakej iga ompa ateyi Jesús, niga idiscipolomej, tejtejkajkej ipan akalmej iwán yajki Capernaum iga kitemotoj.

Jesús kenkuá' pan yej tamaka vida

²⁵ Kuá' yejemen asikej iyikampa laguna, kasikej Jesús iwán kitajtankej:

—Tamachtiani, ¿keman tiwalaj nijiga?

²⁶ Jesús kijtoj:

—Nej nikijtowa iga amejemen anetemojtinemij iga san antakuajkej este amixwikej, ayéj iga ankređojkej yej ankitakej iga nikchiwa milagro. ²⁷ Amo xitekipanokan iga san tákual yej tami, sino que iga tákual yej kichiwa iga xonokan nochipa wan Dios. Inompawa' in tákual yej nia nimitzmakatij, nej yej iPiltzin Taga', iga Dios yej tóTajpa kijlij iga ijkón makichiwa.

²⁸ Kitajtankej:

—¿Te nikchivaskej iga manikchiwakan ken Dios kineki?

²⁹ Jesús kijtoj:

—Dios kineki iga xicređokan ipan inón yej yéj kititan.

³⁰ Iwán kitajtankej:

—¿Te milagro wel annenextiliáj iga manikitakan iga manimitzcređokan? ¿Te wel tikchiwa?

³¹ Ikya notajwewejmej kikuajkej maná† ipan desierto, ken kijtowa kan ijkuijto': "Dios kimá' inomej iga makikuakan pan yej wala'j ipan cielo."

³² Jesús kijtoj:

—Nej nimitzijliáj: Ayéj Moisés yej tamajmaka pan yej wi' ipan cielo, sino que noTaj yej tamajmaka in mela'pan yej wi' ipan cielo. ³³ Iga inón pan yej Dios tamaka, inón yej temoj ipan cielo, iwán kimaka vida nochi gente.

³⁴ Iwán yejemen kijtojkej:

—NoTeko, nochipa xinemakakan inompa pan.

† **6:31** 6:31 Dios kimá' maná israelitajmej iga makikuakan, kuaj nemi yayaj ipan desierto. Ex 16

³⁵ Iwán Jesús kijtoj:

—Nejwa' in inón pan yej tamaka vida. Yej netoka ayí' yawi mayanati; iwán yej necredowa, ayí' yawi atanekiti. ³⁶ E' ken nimitziłjkeja, ayá' annecredowaj, malej iga anne-itákeja. ³⁷ Nochi yej toTaj nemaka, netokaj; iwán yej netokaj, aniksenkokajtewaskej. ³⁸ Iga nej ayá' niwalaj ipan cielo iga san manikchiwaki kensan nikneki, sino que iga manikchiwa ken kineki yej netitan. ³⁹ Iwán ijkín kineki toTaj yej netitan; iga amo manikpolo nisé yej yéj netitanilij, sino que manikojpa-ixiti keman kuá' yéj wí' tajuzgaroki. ⁴⁰ Yej netitan kineki iga inochi yej kitachiliá iPiltzın Dios, iwán kicredowa ipan yéj, nikeman ay'ya mikis, iwán nej nia nikojpa-ixititi kuá' Dios wí' tajuzgaroki.

⁴¹ Inón iga judiyojmej pewakej kipopowakej Jesús, iga sanki' kijtoj: “Nej nipan yej temoj ipan cielo.” ⁴² Iwán kijtojkej:

—¿In inín ayejtaj Jesús yej ipiltzın José? Tejemen tikixmatij itaj iwán iye'. ¿Iwán inán kijtowa igaki' temoj ipan cielo?

⁴³ Iwán Jesús kijtoj:

—Ay'ya xinepopojtokan. ⁴⁴ Ayagaj wel netoka siga ayá' kiwajliga toTaj yej netitan; iwán nej nia nikojpa-ixititi kuá' Dios wí' tajuzgaroki. ⁴⁵ Ipan amamej kan kijkuilojkej profetajmej, kijtowa: “Dios yawi kimachtiti inochi.” Nochi yej kikaki toTaj, momachtiá ipan, iwán netoka.

⁴⁶ 'Ayéj iga ágaja kita' toTaj; nikita'san nej yej niwalaj de Dios. ⁴⁷ Nej nimitziłjiáj, yej necredowa, nochipa yawi onoti wan

Dios. ⁴⁸ Nejwa' in paṇ yej nitamaka vida. ⁴⁹ Amo-ikyapatajwaṇ kikuajkej maná ipan desierto, iwán malej ijkón, mikíkejsan; ⁵⁰ e' nej nitajtowa de inón paṇ yej temowa ipan cielo; yej kikua inón paṇ, ayá' mikis. ⁵¹ Nejwa' in inón paṇ yej isato'; yej temoj ipan cielo. Yej kikua inín paṇ, yawi onoti nochipa waṇ Dios. Inín paṇ yej nia nikmakati, ininwa' nonakayo. Nia nikmakati iga makiipiá vida nochi gente.

⁵² Judiyojmej pēwakej iga moseṣepan-ijliáj:

—¿Kén matemaka inakayo iga matikuakāṇ?

⁵³ Jesús kijtoj:

—Nej nimitzijliáj, siga ayá' ankikuaj nonakayo nej yej iPiltzín Taḡa' iwán ayá' ankoniáj noesyó, awel amisatoskej iyixtaj Dios. ⁵⁴ Yej kikua nonakayo iwán koniá noesyó, nochipa yawi onoti waṇ Dios; iwán nia nikojpa-ixititi kua' Dios wí' tajuzgaróki. ⁵⁵ Iga nonakayo mela'tákual nokta, iwán noesyó melá' nokta yej mooniá. ⁵⁶ Yej kikua nonakayo iwán koniá noesyó, setito' nowāṇ, iwán nej nisetito' íwān. ⁵⁷ ToTaj yej neṭitan isato', iwán nej nisato' iga yéj; ijkōnsan nō yej kikua nonakayo, onos iga nej. ⁵⁸ Nej ayéj ken inón paṇ yej kijliáj maná yej kikuajkej amo-ikyapatajwaṇ, malej iga kikuajkej, e' mikíkejsan. Nej paṇ yej temoj ipan cielo. Yej kikua inínbapa paṇ, yawi onoti nochipa waṇ Dios.

⁵⁹ Jesús ijkón tamachtij tiopan ipan altepe' Capernaum.

Tájtōl yej kichiwa iga nochipa matonokāṇ waṇ Dios

⁶⁰ Kuḗ' kikakikej kén iga Jesús tamachtiá, mia' yej kitokatinemiáj Jesús kijtojkej:

—Inín yej kijtowa ayagaj kojasi; ¿A' wel kita-jtolkuilij?

⁶¹ Jesús kimati' iga yej kitokatinemiáj kipopojtoyaj, tatajtan:

—¿Ix mitzkuesowaj iga ijkón nitamachtij?

⁶² ¿Te ankijtowayaj siga xine-itakan nej yej iPiltzín Taḡa', nemi nitejkawi kan achto nonoya?

⁶³ Espíritojwa' in yej kichíwa iga matonokan; iselti tonakayo akichíwa nité, iwán tajtolmej yej nimitzijlijkej wáaj ipan Espíritu iwán tamaka vida. ⁶⁴ E' ónogo' sekin de amejemen yej ayá' kicredowaj.

E' Jesús kimatiáy aja'yéj yej ayá' kicredowayaj, iwán a'yéj yawi kinextiti iga makikitzkikan.

⁶⁵ Iwán kijtoj:

—Inón iga nimitzijlijkeja iga ayagaj wel wi' kan nono', siga toTaj ayá' kiwajliga.

⁶⁶ Iwán íkuḗ'ya, mia' yej kitokatinemiáj Jesús kikajtejkej, iwán ay'ya nemiáj iwán Jesús.

⁶⁷ Jesús kitajtan doce idiscipolomej:

—¿Amejemen no anyajnékija?

⁶⁸ Simón Pedro kijtoj:

—NoTeko, ¿a'ya se' maniktokakan? Motájtól nenextiliáj kén iga wel manonokan nochipa wán Dios. ⁶⁹ Nejemén nicredójkeja, iwán nikmatij iga tej tiCristoj yej iPiltzín Dios yej isato'.

⁷⁰ Jesús kijtoj:

—¿Ix ayá'taj andocejmej nimitztapejpenkej? Iwán se de amejemen tzitzimi'.

⁷¹ Kuá' inín kijtoj, Jesús nemi tajtowa de Judas Iscariote, ipiltzín Simón, iga Judas yawi kinextiti iga makikitzkikan, malej iga yéj se de inón doce idiscípuloj Jesús.

7

Iyikniwan Jesús akicredowayaj

¹ Kuá' nochi inín panoj, Jesús nemiá ipan ital Galilea; ayá' kinekiá maono ipan ital Judea, iga ompa judiyojmej kimiktijnekiáj Jesús. ² E' como asitiayay iyilwi ranchojtztzín*, se ilwi' yej kichíwayaj judiyojmej, ³ iyikniwan kijlijkej:

—Amo xikáwi nigaj; xaj Judea iga yej mitztokaj yej ompiga onokej, nō makitakan yej tikchíwa yej ayí'pa mo-ita. ⁴ Siga agaj kineki makixmatikan, ayá' kichíwa tejté ichtákan, e' siga tikneki mamitzixmatikan, yej tikchíwa, xikchíwa kan nochi mamitzita.

⁵ Niga iyikniwan ayá' kicredowayaj. ⁶ Iwán Jesús kijtoj:

—Aya asi nohoraj, e' iga amejemen malej iga námol hora, nochi yékti. ⁷ Yej ayá' necredojtokej, amejemen awel mitzijiyaj, e' nej, kena ne-ijiyaj, iga niknextiliáj iga kichijtokej yej ayékti. ⁸ Amejemen xakan ilwitaj; nej ayá' nia iga aya asi nohoraj.

⁹ Kuá' tami' inín kijtoj, Jesús káwi' Galilea.

Jesús yawi ipan iyilwi ranchojtztzín

* **7:2** 7:2 Xikita glosario “Tabernaculos o iyilwi ranchojtztzín”.

10 E' kuá' yájkija iyikniwan, Jesús yajki no ilwitaj, malej iga ayagaj kita', ken kuá' ichtakayajki. 11 Judiyojmej kitemowayaj Jesús ilwitaj, iwán kijtowayaj:

—¿Ix kan an ono' in inón taga'?

12 Iwán poxsan mia' tatapowayaj de Jesús. Sekin kijtowayaj: “Inín taga' pox kichíwa yej yékti”, e' sekin kijtowayaj: “Inín ayá' kichíwa yej yékti; takajkayawa.”

13 E' la gente ichtákasán tajtowayaj de Jesús iga kimajmawiliayaj judiyojmej yej mandarowayaj.

14 Kuá' náwiya día iga nentoya ilwi',† Jesús kala' tiopan-ijti' iwán pe' iga tamachtía.

15 Judiyojmej madmiradowayaj, iwán kijtowayaj:

—¿Kén kichíwa in inín taga' iga pox wel tamachtía? Ayá' momachtij.

16 Jesús kijtoj:

—Ken nimitzmachtía'j ayéj nejsan nikijtowa, iga ijkón kijtowa yej netitan. 17 Siga agaj kineki makichíwa ken kineki Dios, yawi kixmatiti siga yej nitamachtía wí' de Dios o nejsan nikijtowa.

18 Siga nogánajsan niknekiá manimoweyimati, nejsan nimotajtowiliaya. E' nikneki mamoweyimatilti yej netitan. Inón iga yej nikijtowa, ijkonya nokta iwán ayá' nitakajkayawa.

19 '¿Ix ayejtaj Moisés mitzmakakej la ley? Iwán nisé de amejemen ayá' kichíwa ken ijkuiltijto'. ¿Te iga annemiktijnekij?

20 La gente kijtojkej:

—¡Tinemi wan Tzitzimi!' ¿A'yéj mitzmiktijneki?

† 7:14 7:14 Lev 23:33-36

21 Jesús kijtoj:

—Igasan nikchij yej yeḱti ipan día kuḗ' mosewilo, ayá' ankiye'itakej. 22 E' Moisés mitznex̄tilijkej iga ximocircuncidaṛoḱan,‡ (malej iga ayéj achto Moisés yej tatekimá' iga mamocircuncidaṛolo, yajkij amo-ikyapatajwan), inón iga amejemen anki-circuncidaṛowaj se choochin malej iga ipan día kuḗ' mosewilo. 23 Iwán inán amejemen iga san ankichiwaj ken kijtowa iley Moisés, anki-circuncidaṛowaj se choochin ipan día kuḗ' mosewilo, ¿te ígataj mitzkuesowaj iga nitaachitaltij ipan día kuḗ' mosewilo? 24 Amo xitajuzgaroḱan san ken ankitaj, kuḗ' agaj anki-juzgarowaj, xitaye'juzgaroḱan.

Jesús kijtowa kan wɔlaj

25 Sekin yej chantitoyaj Jerusalén, pewakej tatajtankej:

—¿Ix ayéj inin in yej kitemojtinemij iga makimiktikan? 26 Ta' xikitakan, ne tɔtɔtojtɔ' kan onolo', iwán ayagaj kijliá nité, in yej mandarowaj, ¿ix an kimela'kredójkeja iga inin taga' in Cristo? 27 E' tejemen tikmatij de kan wɔ'; iwán kuḗ' mawiki Cristo, ayagaj yawi kimatiti de kan wɔ'.

28 Kuḗ' Jesús kikagui' inin, tamachtijtoya tiopan-ijti', iwán tajtoj recio:

—iWantaj ankijtowaj iga anne-ixmatij wan ankimatij kan niwɔlaj! E' ayá' niyokawɔlaj, sino que neṭitan se yej ayí' takajkawɔwa, yej amejemen ayá' ankixmatij. 29 Nej sí nikixmati iga ipan yéj nikisa', iwán yéj neṭitan.

‡ 7:22 7:22 Xikita glosario “Circuncisión”.

³⁰ Iwán kinekiáj makikĩtzkĩkan, e' ayagaj kimatałilij iga Dios aya kine'. ³¹ Mia' yej ki-cređojkej ipan yéj, iwán kijtojkej:

—Kua' mawiki Cristo, ¿ix majya yawi kichiwati milagro que inín taga' kichíwa?

Fariseojmej kitekimaka policiyajmej iga makipreojwikān Jesús

³² Fariseojmej kikakikej yej la gente kipojtoyaj de Jesús; iwán fariseojmej iwán ijefejmej sacerđojmej kitĩtankej policiyajmej§ yej tacuidarowaj weyitiopan iga makikĩtzkĩkan Jesús. ³³ Iwán Jesús kijtoj:

—Ayá' niwejkawas iga amowan nia nonoti, iwán niati sej kan ono' yej neťitan. ³⁴ Amejemen aneťemoskej, e' ayá' aneasiskej, iga awel anyaskej kan nej nonos.

³⁵ Judiyojmej pewakej iga mosesepantajtani:

—In inín, ¿kan an yaťi iga ay'ya wel tikasiskej? ¿Ix an yaťi kimachtĩti judiyojmej yej chantitokej ipan ital grięojmej, inomej yej papayintinemij iwán kimachtĩj no grięojmej? ³⁶ ¿Ix te an kijtojneki in inón yej kijtoj: “Aneťemoskej, e' ayá' aneasiskej, iga awel anyaskej kan nia nonoti”?

Weyamej yej kipiá q'ti yej isato'

³⁷ Kua' ási'ya día iga tami ilwi', inón día nokta yej máj weyi-ilwi'; inón día, Jesús moketza' iwán tajtoj recio:

—Siga agaj ataneki, mawiki kan nono' iwán maati. ³⁸ Xicređokan notájtol iwán ipan

§ 7:32 7:32 Xikita glosario “Policiyajmej yej tacuidarowaj weyitiopan”.

amoalmajmej kistos ken weyamej yej kichiwaj iga xonokan nochipa wan Dios. Ijkon kijtowa kan ijkuilijto' itajtol Dios.

³⁹ Iga inon kijtoj Jesús, kijtoj iga yej kicredoj itajtol, kipiás iyEspíritoj Dios; íkuá' aya witzia' iyEspíritoj Dios, iga Jesús aya kiweyimatiltiyaj ipan cielo iga aya ojpa-isa.

Moyojoykatilo

⁴⁰ Sekin yej ompa onoyaj kuá' kikakikej inin, kijtojkej:

—Inin taga' profeta nokta yej tikchixtoyaj.

⁴¹ Sekin kijtowayaj:

—Ininya in Cristo.

E' sekin kijtojkej:

—¿Ix wel Cristo ma de Galilea? ⁴² Kan ijkuilijto' kijtowa iga Cristo yawi kisati ipan ipilowampa ipilowan rey David iwán naceroj Belén, ipansan inon altepe' kan ichan David.

⁴³ Inon iga moyojoykatilo' iga itechko Jesús.

⁴⁴ Sekin kinekiáj makipresojwikan Jesús, e' ayagaj mixewij.

Tekiwajmej akicredowaj Jesús

⁴⁵ Policiyajmej yajkij kan onokej fariseojmej iwán ijefejmej sacerdotejmej, iwán kitajtankej:

—¿Te iga ayá' ankiwajligakej?

⁴⁶ Policiyajmej kijtojkej:

—¡Ayí' nikakij agaj matajto ken inin taga'!

⁴⁷ Iwán fariseojmej kijtojkej:

—¿Amejemen noya mitzkajkayajkej? ⁴⁸ ¿Ix ágaja de tojefejmej o de tejémejpa fariseojmej kicredoja ipan yéj? ⁴⁹ E' inimej yej kitokaj

Jesús akixmatij iley Moisés, inón iga Dios yawi kicastigaroti.

⁵⁰ Nicodemo yej se vej yajka tayowa kitatoya Jesús, yej no katka fariseo, kijtoj:

⁵¹ —Toley tatekimaka iga awel tikijtowaj iga mamiki se taga' siga ayá' achto tikakij wan tikmatij te kikometeroj.

⁵² Iwán kijlijkej:

—¿In tej no ticalileo? Ximomachti kan ijkuiltijto', iwán tikitas iga nisé profeta ayá' wala' de Galilea.

Siwa' yej najnamolnemi

⁵³ Iwán sejsé de yejemej yájkija ichamej.

8

¹ E' Jesús yajki ipan tepe' yej itoka' Olivos.

² Ipan se' día, yowalti' yajki tiopan. Iwán nochi gente kitechoj, iwán Jesús motalij iwán pewa' tamachtij. ³ Iwán yej tamachtiaj ipan la ley iwán fariseojmej, kiwajliguilijkej Jesús se siwa' yej kimawetziltijkej wan se taga' yej ayá' iwán namiktito' iwán kitalkej itajkoyan la gente, ⁴ iwán kijlijkej Jesús:

—Tamachtiani, inin siwa' nikmawetziltijkej iwán se taga' yej ayá' iwán namiktito'. ⁵ Iley Moisés tatekimaka iga ijkimpa siwa' matiktemiktikan. ¿In tej, ken tikijtowa?

⁶ Inón kijlijkej kansan makimawetziltikan, iga ijkón wel makitelwikan. Iwán Jesús mokototzoj iwán pewa' tajkuiloj ipan tajli iga imájpil. ⁷ E' como kitajtantóyajsan, moketza' iwán kijtoj:

—Agaj de amejemej yej momachilíá iga ayí' kichij yej ayēkti, inón achto makipatanaltili te'ti inín siwá'.

⁸ Iwán sej mokototzoj iwán majo' tajkuiloj ipan tajli. ⁹ E' yejemej kuá' inín kikakikej, momachilijkej iga aye'nemij, iwán sejsé sejsé kistiajki. Achto kiskej yej wewétkeja. Iwán kuá' nóchiya kiskej, Jesús káwi'san iwán siwá' iga ompay kikajtejkej. ¹⁰ Iwán Jesús moketza' iwán como kita' iga petz síwá'san onoya, kijlij:

—Siwá', ¿kan onokej in yej mitzmiktijnekiáj? ¿Ix ayagaj kijtoj iga ximiki?

¹¹ Siwá' kijtoj:

—Ayagaj, noTēko.

Jesús kijtoj:

—Nej nō ayá' nikijtowa iga ximiki; inán xaja iwán ayo' xikchiwa yej ayēkti.

Jesús yej tetawíá pan toalmaj

¹² Jesús tajtoj sej iwán la gente, iwán kijtoj:

—Nej yej niktawíá nochi gente pan iyalmajmej; yej netoka ayí' nemis kan takomichkan, majwa' kipiás yej kitawíá ipan iyalmaj iwán kipiás nokta vida.

¹³ Fariseojmej kijtojkej:

—Tejsan timotajtowiliá, iwán iga mogánajsan timotajtowiliá, avalerowa.

¹⁴ Jesús kijtoj:

—Malej iga nejsan nimotajtowiliá, e' kena valerowa, iga nikmati kan niwalaj iwán nikmati kan nia, e' amejemen ayá' ankimatij kan niwalaj niga kan nia. ¹⁵ Amejemej antajuzgarowaj ken kiyē'ita taga'. Nej ayagaj nikjuzgarowa, ¹⁶ e'

sigá nitajuzgarowa, nikchiwa ken kajasi iga ayá' nikchiwa noselti, sino que iwán noTaj yej neṭitan, íwán nitajuzgarowa. ¹⁷ Ipan amoley ijkuilijto', iga kuá' ome kitakej te mochij iwán sansé kijtowaj yej kitakej, inón yej kijtowaj, ijkonya. ¹⁸ Nej nimotajtowiliá, iwán noTaj yej neṭitan mochiwa se' yej neṭajtowiliá.

¹⁹ Iwán kitajtankej:

—¿Kán ono' moTaj?

Jesús kijtoj:

—Amejemej ayá' ane-ixmatij, iwán ayá' no ankixmatij noTaj, sigá ane-ixmatiáj, no ankixmatiáj noTaj.

²⁰ Inín tajtolmej kijtoj Jesús kuá' nemi tamachtía weyitiopan, itenoj cajontzin kan moakiá tomín iga ofrenda. E' ni agaj ayá' kikitzkij, iga Dios aya kine'.

Kán nej niáj amejemen awel anyawij

²¹ Jesús kijlij sej judiyojmej:

—Nej niáti, iwán amejemej annetemoskej, e' anyawij anmikitij iga ankichijtokej yej ayekti wán ayá' mitzperdonarowiliskej yej ankichiwaj. Kán nej nia, amejemej awel anyawij.

²² Iwán judiyojmej kijtojkej:

—¿Ix anka kejlámiki iga momiktij, anka inón iga kijtowa iga awel tiaskej kan yéj yawi?

²³ Jesús kijtoj:

—Amejemen nigaj amochan ipan inín tajli, nej nochan ajko. Amejemej de inín tajli, iwán nej ayéj de inín tajli. ²⁴ Inón iga nimitzijlikej iga amejemej anyawij anmikitij iga ankichijtokej yej ayekti wán ayá' mitzperdonarowiliskej yej

ankichiwaj. Siga amejemej ayá' ankicredoskej iga nej niCristoj,* anmikiskej wan ayá' mitzperdonarowiliskej yej ankichiwaj yej ayękti.

²⁵ Iwán kitajtankej Jesús:

—¿A'taj yej in tej?

Jesús kijtoj:

—Inonsan ken nimitzijlijkej achto. ²⁶ Ónogo' komati yej wel nimitzijliáj yej ayompa ankichiwaj. E' yej nețitan ayá' takajkayawa iwán nikijliá la gente kensan nikagui' kijtowa yej nețitan.

²⁷ E' yejemej ayá' kimatikej iga nemi tajtowa de Dios yej iTaj. ²⁸ Inón iga Jesús kijtoj:

—Kua' amejemej anyawij aneajkokuitij ipan cruz, nej yej iPiltzın Taga', íkua' ankimatiskej a'yéj nej. Ayá' nikchiwa yej nej nikneki, nikijtowa kensan noTaj nenętilij. ²⁹ Iga yej nețitan ono' nowan; noTaj ayá' neșemaka, iga nochipa nikchiwa yej yejpa kiyę'ita.

³⁰ Kua' Jesús kijtoj inimej tájtól, mia' kicredoj ipan yéj.

Ipilowan Dios iwán yej kichijtokej yej ayękti

³¹ Jesús kijlij judiyojmej yej kicredojkej ipan yéj:

—Siga amejemej amoconfiarojtoskej ipan notájtól, anmochiwaskej an-nomela'discipolomej. ³² Iwán ankixmatiskej yej melá' nokta, iwán ken kua' ayo' nitę mitzilpitoskej.

* **8:24** 8:24 Español: Soy yo; judiyojmej kimatiáj iga Dios no motokawij: “Yo Soy”. Ex 3:14; 6:2. Jesús kua' kijtowa “Yo Soy”, monęxtiá iga yéj el Cristo yej Dios kititan.

³³ Yejemej kijtojkej:

—Nejemej ipilowan ipilowampa Abraham iwán ayí' nimochiwaskej agaj iyescłavoj;† ¿te iga tej tikijtowa iga nexitomaskej?

³⁴ Jesús kijlij judiyojmej:

—Nimitzijliáj iga inochi yej kichiwa yej ayękti, ilpito' iga inón yej kichiwa yej ayękti. ³⁵ Se esclavo ayá' nochipa onos ipan se kajli. E' se tepiltzin, kena, kajasi maono nochipa pan se kajli. ³⁶ Inón iga, siga nej yej iPiltzin Dios nimitzxitomaj, amejemen anmela'xitontoskej. ³⁷ Nikmati iga amejemej ipilowampa Abraham. E' annemiktijnekij iga ayá' ankichiwaj ken nikijtowa. ³⁸ Nej nikijtowa yej nenętilij noTaj, iwán amejemej ankichiwaj yej amotaj mitznętilijkej.

³⁹ Yejemej kijtojkej:

—Notájmejwa' Abraham.

Iwán Jesús kijtoj:

—Siga katka amejemej ipilowan Abraham, ankichiwajaj ken yéj kichij. ⁴⁰ E' inán amejemen annemiktijnekij iga san nimitzijlijkej yej melá', yej Dios nenętilij. ¡Abraham ayí' ijkón kichij! ⁴¹ Amejemej ankichiwaj ken kichiwa amotaj.

Iwán yejemej kijtojkej:

—Nejemej ayéj nipejpemej. Nikpiáj sesan notajmej, inonwa' Dios.

⁴² Jesús kijtoj:

—Siga melá' iga Dios amotaj, amejemej annenekiáj, iga nej nețitan Dios. Ayá' niyokawajaj, sino que Dios nețitan. ⁴³ ¿Te iga ayá' ankentenderowaj yej nikijtowa? Iga

† **8:33** 8:33 Xikita glosario "Esclavo".

ayá' nokta ankikakisnekij notájtól. ⁴⁴ Amejemej amotaj tzitzimi', iwán ankichiwásnekij ken amotaj kineki. Tzitzimi' nochipa tamiktiá iwán takajkayawa. Ayí' kijtowa yej melá' nokta, wan kuá' takajkayawa momela'nexitiá ken iga yéj nokta. Yéjwa' takajkayawa nokta iwán kichíwa iga matakajkayawalo. ⁴⁵ E' nej nimitziiliáj yej melá' iwán amejemej ayá' annecredowaj. ⁴⁶ ¿A'yéj de amejemej wel nenextiliá iga nikchij yej ayékti? Iwán siga nej nikijtowa yej melá', ¿te iga ayá' annecredowaj? ⁴⁷ Yej itatki Dios, kikaki itájtól Dios. E' iga amejemej ayéj de Dios, inón iga ayá' ankikakij notájtól.

Cristo onoyay kuá' aya onoya Abraham

⁴⁸ Iwán judiyojmej kijtojkej:

—Ómpaya ken nikijtowaj iga tej tisamaritanoj‡ iwán tikpiá iyespíritoj tzitzimi'.

⁴⁹ Jesús kijtoj:

—Ayá' nikpiá nisé malespíritoj. Nej nikweyimatiltiá noTaj iwán amejemen annealimpamatij. ⁵⁰ Nej ayá' niktemowa iga maneweyimatiltikan, e' ono' se yej kineki iga maneweyimatiltikan, iwán yéj tajuzgarowa. ⁵¹ Nimitznojma-ijliáj siga agaj kichíwa ken nej nikijtowa, nikeman ayá' mikis.

⁵² Iwán judiyojmej kijtojkej:

—An sí nikmatij iga tikpiá malespíritoj. Abraham iwán nochi profetajmej mikikej iwán tej tikijtowa: “Siga agaj kichíwa ken nej nikijtowa, nikeman ayá' mikis.” ⁵³ ¿In tej, ix majya sej

‡ 8:48 8:48 Xikita glosario “Samaria, Samaritanos”.

que to-ikyapatajwewej Abraham? Porque yéj migui', iwán profetajmej nō mikikej, ¿a'taj yéj timomachiliá in tej?

⁵⁴ Jesús kijtoj:

—Siga nejsan nimoweyimatiltiá, ijkón ayá' movalerowa. E' noTaj yej neweyimatiltiá, inonsan yej ankijtowaj iga amoDios. ⁵⁵ E' amejemej ayá' ankixmatij. Nej sí nikixmati; iwán siga nikijtoj iga ayá' nikixmati, nō tewān nitakajkayawas ken amejemej. E' nej sí nikixmati iwán nikchjwa ken yéj kijtowa. ⁵⁶ Abraham, yej amo-ikyapatajmej, pagui' iga kitasnekiá iga niwitziá; iwán kita', iwán poxsan yolpagui'.

⁵⁷ Judiyojmej kijlijkej Jesús:

—Aya tikpiá niga cincuenta años, ¿iwán tikj-towa iga tikita'ya Abraham?

⁵⁸ Jesús kijtoj:

—Nimitznojma-ijliáj iga kuá' aya teyá Abraham, nej nonoyay.

⁵⁹ Iwán kikuikej te'ti iga kitemiktiayaj Jesús; e' Jesús miyan, iwán kisa' ipan weyitiopan; panoj tatzalan iwán yajki.

9

Jesús kachitiantiá se pacha

¹ Kan panotiaya Jesús, kita' se taga' yej itékiya iga pacha. ² Iwán idiscipolójmej kitajtankej:

—Tamachtiani, ¿te iga an itékiya ga pacha inin taga'? ¿Ix iga itaj o iye' kichijkej yej ayekti, o iga yéj nokta kichij yej ayekti?

³ Jesús kijtoj:

—Ayéj iga yéj kichij yej ayékti, niga itaj niga iyé' kichijkej yej ayékti, sino que iga ipan yéj mamonéxti yej Dios wel kichíwa. ⁴ Mieĵ nono' amowañ nia nikchíwati itekipáñoł yej neĵitan, iga kuá' yawi tayowatiati, ayágajo' wel tekipanoj. ⁵ Mieĵ nono' ipan inín tajli nej kenkuá' niktáwiá la gente pan iyalmajmej.

⁶ Kuá' Jesús tami' inín kijtoj, chijcha' talpan wañ kichij alín soki' iga ichíjchal, iwán inón soki' kitálilij ipan iyix yej pacha. ⁷ Iwán Jesús kijtoj:

—Xaj ximo-ixpaĵati ipan ayawalwéj yej itoĵa' Siloé —Siloé kijtojneki “yej kitítankej”.

Pacha yajki iwán mo-ixpaga', iwán kuá' mokuepa', welja tachaya. ⁸ Iwán yej najna'san ichamej iwán yej kixmatiajya iga pacha, kijtojkej:

—¿Ix ayéj inín yej motaliaya iga kitajtaniá tomin?

⁹ Sekin kijtojkej:

—Kena, yéjya.

Sekin sej kijtojkej:

—Ayéj yéj, e' ijkómpasan ken yéj.

E' yej katka pacha kijtoj:

—Nejya yej katka nipacha.

¹⁰ Iwán kitajtankej:

—¿Te mitzchíwilijkej iga wel xitachá?

¹¹ Yéj kijtoj:

—Inón taga' yej itoĵa' Jesús, kichij alín soki' iwán neĵalilij ipan noyix iwán ne-ijlij: “Xaj ipan ayawal yej itoĵa' Siloé iwán ximo-ixpaĵa.” Nej niajki iwán kuá' nimo-ixpaga', welja nitachá'.

¹² Iwán kitajtankej:

—¿Kañ ono' inón taga'?

Iwán yéj kijtoj:

—Anikmati.

Fariseojmej kitajtaniy pacha yej achitiá'

¹³ Iwán yej katka pacha kiwigakej iyixtaj fariseojmej. ¹⁴ E' kuá' Jesús kichij soki' iga kachitiantij pacha, inón día katka kuá' mosewilo, ¹⁵ inón iga fariseojmej sej kitajtankej yej katka pacha kén iga ixtapowi'. Yej katka pacha kijtoj:

—Neta_lilij soki' ipan noyix, iwán nimo-ixpaga' inán welja nitachá.

¹⁶ Sekin fariseojmej kijtojkej:

—Inón taga' yej kichij ijkón, ayéj Dios kititan, iga tekipanowa malej iga día kuá' mosewilo.

E' sekin kijtojkej:

—¿Kén wel kich_iwas milagro se taga' yej ay-ompa nemi?

Iwán ayá' sansé kijtowa_yaj, ¹⁷ iwán sej ki-ojpatajtankej inón yej katka pacha:

—Tej, ¿te tiki_towa de inón yej mitzi_xtapoj?

Iwán yéj kijtoj:

—Nej nikijtowa iga yéj profeta.*

¹⁸ E' judiyojmej ayá' kicredowa_yaj iga inón taga' pacha katka, iwán inán welja tachá, este que kinotzkej itaj iwán iye'. ¹⁹ Iwán kitajtankej:

—¿Ix inín in amopiltz_in yej ankijtowa_yaj itékiya iga pacha? ¿Kén iga inán welja tachá?

²⁰ Itaj iwán iye' pacha kijtojkej:

—Nikmatij iga inín nopiltz_in, itékiya iga pacha.

²¹ E' ayá' nikmatij ken kichij iga inán welja tachá, niga no nikmatij a'yéj kix_tapoj. Yéj xik_tajtanikan,

* **9:17** 9:17 Xikita glosario “Profeta”.

yéjwa' yóleja, wel imatika mitzijliáj ken kichij iga inán ay'ya pacha.

²² Itaj iwán iye' ijkín kijtojkej iga kimajmaw-iliayaj judiyojmej, iga judiyojmej motajtołtíjkaja iga kikixtiayaj ipan tiopan yej kijtowaya iga Jesús el Mesías. ²³ Inón iga itaj iwán iye' kijtojkej: “Yéj xiktajtanikan, yéjwa' yóleja.”

²⁴ Iwán judiyojmej sej kinotzkej yej katka pacha, iwán kijlijkej:

—Xineñojma-ijlikan iyixtaj Dios; nejemej nikmatij iga inón taga' kichijto' yej ayékti.

²⁵ Yej katka pacha kijtoj:

—Nej anikmati siga kichijto' yej ayékti o ayá', yej sí nikmati iga nej katka nipacha iwán inán welja nitachá.

²⁶ Sej kitajtankej:

—¿Te mitzchiwilij? ¿Kén iga mitzixtapoj?

²⁷ Yéj kijtoj:

—Nimitzijlíjkejakej, e' amejemej ayá' annecredowaj, ¿te iga ankinekij iga sej manikojpajto? ¿Ixtaj no ankinekij xiktokakan?

²⁸ Judiyojmej kajajwakej yej katka pacha, iwán kijlijkej:

—Tej sí tiktoka nokta in inón taga'. E' nejemej niktokaj Moisés. ²⁹ Nejemej nikmatij iga Dios tajtoj iwán Moisés, e' inón taga' anikmatij kan wálaj.

³⁰ Taga' yej katka pacha kijtoj:

—¡Nej inín sí anikojasi! Amejemej ayá' anikmatij kan wálaj iwán nej ne-ixtapoj. ³¹ Tikmatij iga Dios ayá' kikaki yej kichíwa yej ayékti, kikákisan yej kiweyimatíltiáj iwán kichíwaj ken

kineki Dios. ³² Nikeman ayí' mokaki iga se yej itékiya iga pacha, agaj wel makixtapo. ³³ Siga katka inín taga' ayá' walaḡ de Dios, awel nité kichiwaya.

³⁴ Iwán judiyojmej kijtojkej:

—Tej yej motékiya iga tikchíto'ya yej ayekti, ¿tikneki xinemachtikan?

Iwán kikixtijkej ipan tiopan.

Yej tacháj mochiwaj ken pachamej

³⁵ Jesús kimati' iga kikixtijkej ipan tiopan inón yej pacha katka, iwán kuá' Jesús kasi', kitajtan:

—¿In tej, ix ticredowa ipan iPiltzín Dios?

³⁶ Yej pacha katka kijtoj:

—Nokoko, xine-ijli a'yéj on iga nej manicredo ipan yéj.

³⁷ Jesús kijtoj:

—Tikíta'ya, nej yej nemi nitatapowa mowan.

³⁸ Iwán inón taga', motankuaketza' itennoj Jesús, iwán kijtoj:

—Nicredowa, noTeko.

³⁹ Jesús kijtoj:

—Nej niwalaḡ ipan inín tajli iga maniknexti katiapa yej yekti iwán katiapa yej ayekti. Nej niwalaḡ iga yej pachamej matachakan, iwán yej iga tacháj, mamochiwakan ken pachamej.

⁴⁰ Iwán sekin fariseojmej yej onoyaj itennoj Jesús, kuá' inín kikakikej, kitajtankej:

—¿In nejemej, no nipachamej?

⁴¹ Jesús kijtoj:

—Siga amejemej katka ampachamej, Dios ayá' mitzitayaj iga ankichijkej yej ayękti. E' iga ankij-towaj iga antacháj, Dios mitzitaj iga ankichijtokej yej ayękti.

10

Kan mįxkuřtilo pan borreojmej

¹ Jesús sej kijlij fariseojmej:

—Nimitznojma-ijliáj iga yej ayá' kalaki ipan ipuertajyo kólal kan onokej borreojmej, majwa' kalaki se' lado, inonwa' yej tachteki, iwán tamaga iga kikui yej ayéj itatki. ² E' yej kalaki ipan puerta, inonwa' in pastor yej kicuidarowa borreojmej. ³ Yej tacuidarowa pan puerta, kitapowiliá puerta iga makalaki pastor, iwán borreojmej kitajtolkakij. Pastor kinotza ipan itokamej, iwán kikikixtiá kólalko. ⁴ Iwán kuá' kikikixtija inochi borreojmej, in pastor tapanowa, iwán borreojmej kitokaj iga kitajtolkakij. ⁵ E' ayá' kitokaj se' yej akixmatij, majwa' senchollowaj, iga ayá' kitajtolkakij yej námol.

⁶ Jesús kinętilij kan mamįxkuřtikān, e' yejemej akimatikej tę kijtojneki.

Jesús yej kiye'cuidarowa borreojmej

⁷ Inon iga Jesús sej kijlij fariseojmej:

—Nimitznojma-ijliáj iga nej ken nipuertaj kan kalaki borreojmej. ⁸ Inochi yej wālkej achto que nej, inomejwa' yej tachtekij iwán tamagaj iga kikuij yej ayéj itatkimej; e' borreojmej ayá' kitajtolkakikej. ⁹ Nej nipuertaj, yej ipan nej

kalaki, momañawia, ken tikita inón borrego yej kisa iwán kalaki iwán kasi saka'.

¹⁰ 'Yej tachteki wí' iga san tachteki, tamiktiá iwán tapolowa, e' nej niwáaj iga xiye'onokan nochipa, wán amo mamitzpolokan nité. ¹¹ Nej yej nikye'cuidarowa borregojmej. Pastor yej kiye'cuidarowa borregojmej este motemaka iga mamiki. ¹² E' yej tekipanowa iga san tataniá, kuá' kita wí' se weyi koyo',* ompa kikajtewa borregojmej, iwán cholowa, iga ayéj pastor iwán iga ayéj itatki borregojmej. Iwán weyi koyo' kitatalochtiá borregojmej, iwán sempapayinij. ¹³ Inón taga' cholowa iga yéj kinékisan tomín, ayéj borregojmej.

¹⁴ 'Nej yej nikye'cuidarowa borregojmej, inón iga nikixmati noborregojmej iwán noborregojmej no ne-ixmatij. ¹⁵ Ijkón ken noTaj ne-ixmati nej no nikixmati noTaj; iwán nej nimotemaka iga manimiki iga noborregojmej. ¹⁶ Nikpiá no se' noborregojmej, yej ayá' ono' ipan inín kólal, iwán nia no nikujligati ipan inín kólal. Ijkón yejemej no netajtolkakiskej, iwán onos sesan kólal iga borregojmej iwán sesan pastor.

¹⁷ 'Inón iga noTaj nechokiliá, iga nimotemaka iga nimiki iga noborregojmej iwán sej ni-ojpa-isas. ¹⁸ Ayagaj wel nemiktiá, sino que nej nimoyokatemaka iga nimiki. Nej wel nimotemaka iga manemiktikan iwán wel sej ni-ojpa-isa. Ijkón netekimá' noTaj.

* **10:12** 10:12 Español: lobo. Lobo ken weyi koyo'.

¹⁹ Kuá' judiyojmej kikakikej inón tajtolmej, sej moyojyokatijkej. ²⁰ Mia' kijtowayaj:

—¿Te iga ankichiwiliáj caso, yejwa' kipiá maļespíritoj iwán lokojtito'?

²¹ E' sekin kijtowayaj:

—Ayagaj yej kipiá maļespíritoj wel ijkón tajtowa. ¿Ix wel se maļespíritoj kixtapowa pachamej?

Judiyojmej ta-ijiyaj

²² Inón vej sektaj, iwán Jerusalén nemi kil-wichiwiliayaj weyitiopan. ²³ Jesús onoya weyitiopan, iladoj kalten yej itoka' Salomón, ²⁴ iwán judiyojmej kiyawalojkej Jesús, iwán tatajtankej:

—¿Este keman nikhela'matiskej a'yéj in tej? Siga tej tiCristoj xinenojma-ijlikan nokta.

²⁵ Jesús kijtoj:

—Nimitzijlįkeja iwán ayá' annecredojkej. Yej ankitaj nikchiwa iga ijkón nokta netekimaka noTaj, inón kimela'nexitiá a'yéj in nej. ²⁶ E' ameje-mej ayá' ankicredowaj iga ayéj anoborregojmej, ijkón ken nimitzijlįkeja. ²⁷ Noborregojmej netajtolkakij, iwán nej no nikixmatij iwán netokaj. ²⁸ Nej nikchiwa iga nochipa maonokan iwán noTaj, iwán ayagaj nekuilįj. ²⁹ Nochi noborregojmej nemá' noTaj, yéj máj kipiá poder que nochi, iwán ayagaj wel kikuilįá yej kipiá ipan ima'.

³⁰ Nej iwán noTaj sesan.

³¹ Iwán judiyojmej sej kikuikej te'ti iga kipatanaltiliáj Jesús. ³² Iwán Jesús kijtoj:

—Nikhija mia' yej yekti amo-ixtaj iga ipoder noTaj; ¿iga katiapa de inón yej nikchiј an-netemitijnekiј?

³³ Judiyojmej kijtojkej:

—Ayá' niawij nimitztewitij iga tikchij yej yekti, sino que iga timaltajtoj iga Dios; tej titaga' iwán tikjtowa iga tiDios.

³⁴ Jesús kijlij judiyojmej:

—Ipan amoley ijkuilijto' yej Dios kijtoj: “Amejemen andiosmej.” † ³⁵ Tikmatij iga yej kijtowa itajtól Dios ijkonya nokta, iwán Dios kitokawij diosmej inomej yej kikakikej itajtól. ³⁶ Siga Dios netapejpen iwán netitan ipan inin tajli, ¿kén ankijoskej iga nimaltajtoj iga nikijtoj iga nej iPiltzin Dios? ³⁷ Siga ayá' nikchiwa yej kichiwa noTaj, amo xinecredokan. ³⁸ E' siga nikchiwa yej kichiwa noTaj, malej ayá' annecredowaj nej, e' xicredokan yej nikchiwa, iga xikmela'matikan nokta iga noTaj ono' nowan iwán nej nono' iwán noTaj.

³⁹ Sej kiwigasnekiáj preso, e' Jesús choloj.

⁴⁰ Iwán Jesús yajki ipan weya' Jordán ikisáyampa tonati', iwán ompa kawí', kan Juan tekitabautizarowaya. ⁴¹ Mia' gente yajkij kitatoj, iwán kijtowayaj:

—Melá' iga Juan ayá' kichij nisé milagro, e' nochi ken kijtoj Jesús, ómpaya nokta.

⁴² Mia' kicredoj Jesús ompa kan onoyaj.

11

Miki Lázaro

¹ Onoya se taga' yej wetitoya yej itoka' Lázaro. Isiwa-iknimej itoka' María iwán Marta, Lázaro iwán isiwa-iknimej ichamej Betania. ² Inin

† **10:34** 10:34 Sal 82:6

María yej isiwa-ikn̄n Lázaro yej w̄etitoya, in̄nya María yej kitoyaw̄ilij aceite yej ajwiya' ipan iyikxi toT̄eko iw̄an kiw̄akiltij iga itzónkal. ³ In̄omej ɔme siwat̄kej tat̄itankej iga ijk̄n maki-
jl̄itij Jesús:

—NoT̄eko, moam̄igoj yej tikpoxch̄okiliá, w̄etito'.

⁴ Kuá' Jesús in̄n k̄ikagui', kijtoj:

—In̄n kokolis ayá' kimiktij, in̄nwa' iga mamoweyimat̄ilti Dios kuá' mon̄extiá yej yéj wel kich̄iwa iw̄an iga n̄o mamon̄exti iga nej iPiltz̄in Dios.

⁵ Malej iga Jesús kipoxch̄okiliaya Marta, María iw̄an Lázaro, ⁶ kuá' kijlijkej iga Lázaro w̄etito', Jesús k̄awigo' ɔme día ompa k̄an onoya. ⁷ Iw̄an kijlij idisc̄ipolomej:

—Tiak̄an sej Judea.

⁸ Idisc̄ipolomej kijlijkej:

—Tamacht̄ani, ik̄n judiyojmej mitztemikt̄ijnekiáj, ¿in̄an sej tiajneki ompiga?

⁹ Jesús kijtoj:

—¿Ix ayá'taj ankimatij iga día kipiá doce hora? Siga s̄e nejnemi ipan día, ayá' mokxiw̄iteki iga t̄aw̄ilpan. ¹⁰ E' siga s̄e nejnemi tayowak̄an, mokxiw̄iteki iga ayá' t̄aw̄ilpan.

¹¹ Iw̄an Jesús kijtoj:

—Toam̄igoj Lázaro kóchi'ya, e' nia nikixit̄iti.

¹² Disc̄ipolomej kijtojkej:

—NoT̄eko, siga kóchi'ya, in̄n kitojneki iga yawi achitiati.

¹³ E' Jesús in̄n kijtoj iga Lázaro mígui'ya, iw̄an idisc̄ipolomej kejlantoyaj anka kochtoya.

¹⁴ Iw̄an Jesús kinojma-ijtoj:

—Lázaro mígui'ya. ¹⁵ Nipaki iga ayá' ompa nonoya, iga ijkón máj yekti iga amejemej xinecredokan. E' tiakan matikitatij.

¹⁶ Iwán Tomás yej kijliáj Kuatej, kijlij sekin yej no discipolomej:

—Tiakan no iga matimikikan wan Jesús.

Jesús wel ki-ojpa-ixitiá yej mikto'

¹⁷ Kuá' asi' ompiga, Jesús kimati' iga Lázaro kiwigaya nawí día iga kitokakej.

¹⁸ Betania onoya itenoj Jerusalén, mo-itztoyaj ken eyi kilómetro; ¹⁹ iwán mia' judiyojmej yajkij kipaxalowiltoj Marta iwán María iga kiyolchikawatoy, iga migui' iyiknin. ²⁰ Kuá' Marta kimati' iga Jesús nemi asi, yajki komemawito, e' María kawí' kalijti'. ²¹ Iwán Marta kijli Jesús:

—NoTeko, siga nigaj katka tonoya, noknin ayá' mikiá. ²² E' malej ijkón, nej nikmati iga Dios yawi mitzmakati nochi yej tej tiktajtanilij.

²³ Jesús kijtoj:

—Moknin yawi ojpa-isati.

²⁴ Marta kijtoj:

—Kena, nej nikmati iga yawi ojpa-isati kuá' yej miktókeja ojpa-isaskej ipan último día.

²⁵ Iwán Jesús kijtoj:

—Nejwa' in yej nitaojpa-ixitiá iwán yej nitamaka vida. Yej kicredowa ipan nej, malej iga mamiki, ojpa-isas, ²⁶ iwán nochi yej isatokej iwán kicredowaj ipan nej, ayá' mikiskej nikeman. ¿Ix ticredowa yej nikjtowa?

²⁷ Marta kijtoj:

—Kena noTeko, nej nicredowa iga tej el Cristo yej iPiltzin Dios, yej witzia ipan inin tajli.

Jesús choka itennoj kan motoga' Lázaro

²⁸ Kuq' tami' inin kijtoj, Marta yajki kinotzato María yej iyiknimpa iwán ki-ichtaka-ijlij:

—In Tamachtiani nigaja ono' iwán mitznotza.

²⁹ Kuq' María inon kikagui', nimanin moketza' iwán yajki kan ono' Jesús. ³⁰ Jesús aya asiá ipan inon altepe', onoya ompa kan Marta kixnamikito. ³¹ Kuq' kitakej María moketza' iwán kistewa', judiyojmej yej onoyaj chan María iga kiyolchikawaj, kitokakej, yejemej kijtojkej anka yawi kan motoga' Lázaro iga chokati.

³² Kuq' María asi' kan ono' Jesús, motankuaketza' itennoj iwán kijlij:

—NoTeko, siga nigaj tonoya, noknin ayá' mikiá.

³³ Kuq' Jesús kita' iga chokato' María iwán judiyojmej yej iwán walkej, Jesús poxsan mo-knomati' este kualo' iyalmaj. ³⁴ Iwán Jesús tatajtan:

—¿Kan ankitokakej in Lázaro?

Yejemej kijtojkej:

—NoTeko, xiwiki xikitaki.

³⁵ Iwán Jesús choga'. ³⁶ Judiyojmej kijtojkej:

—Ta' xikitakan ken iga kipoxchokiliaya Lázaro.

³⁷ E' sekin de yejemej kijtojkej:

—In inin yej kitachaltij yej pacha, ¿ix awel katka tejté kichij iga Lázaro amo mamiki?

Ojpa-isa Lázaro

³⁸ Jesús sej choga' iyalmaj, kitechoj animajxapo', inón xapo' tentzaktoya iga se weyite'ti. ³⁹ Jesús kijtoj:

—Xikanakan inón te'ti.

E' Marta yej iyikn̄in yej migui', kijlij Jesús:

—NoTeko, anka machaya an in nokn̄in, iga kiwigaya nawí día iga migui'.

⁴⁰ E' Jesús kijtoj:

—¿Ix ayá' nimitzijlij, siga ticredowa tia tikitati iweyipoder Dios?

⁴¹ Iwán kenakej te'ti kan kitalkaj yej mikto'. Iwán Jesús ajkotachá' ipan cielo iwán kijtoj:

—NoTaj, nimitzmaka gracias iga tinekagui'.

⁴² Nej nikmati iga nochipa tinekaki, e' nikijtoj in̄in iga inimej gente yej nij onokej maki-credokan iga tej tineñitan.

⁴³ Kuá' tami' in̄in kijtoj, tzájtzi'pa iga kijtoj:

—¿Lázaro, xikisa ompa!

⁴⁴ Lázaro yej miktoyay, kisa', majma-ilpitoya iwán ijikxiilpitoya iga tzótzol iwán xaygatzaktoya iga tzótzol. Jesús kijtoj:

—Xikxixitomakan iwán mayáwiya.

Motajtoltíaj iga kipresojiwíaj Jesús

⁴⁵ Iwán mia' judiyojmej yej senyajkij iwán María kuá' kitakej yej kichij Jesús, kicredojkej ipan yéj. ⁴⁶ E' sekin de yejemej yajkij kitatoj fariseojmej, iwán kipowilijkej yej kichij Jesús.

⁴⁷ Iwán fariseojmej iwán ijefejmej sacerdotejmej monechkojkej wan yej kimandarowaj judiyojmej iga motatapowijkej iwán kijtojkej:

—¿Te tikchjwaskej? In̄in taga' nemi kichjwa mia' milagro. ⁴⁸ Siga ijkonсан tikajtewaj,

nochi gente yawi kicredoti ipan yéj, iwán yej mandarowaj Roma wıtzej iga kixixitinakij toweyitiopan iwán topaıs.

⁴⁹ E' se de yejemej yej itoka' Caifás yej inón año onoya iga ijefej sacerdotejmej, kijtoj:

—Amejemej ayá' ankimatij nité, ⁵⁰ niga ankimatij iga máj yekti mamiki se taga' iga nochi gente, e' amo mapoliwi nochi tokniwan.

⁵¹ E' Caifás ayejsan iga yéj kiyoka-ijtoj; iga yéj katka ijefej sacerdotejmej inón año, kijtoj ijkón iga Dios kitajtolmá' iga Jesús yawi mikiti iga inewi judiyojmej. ⁵² Ayejsan iga judiyojmej, sino que yawi mikiti iga makinechko nochi ipilowan Dios yej papayintokej noyan pan tajli. ⁵³ Inón iga este íkuá', yej kimandarowaj judiyojmej motajoltijkej iga makimiktikan Jesús.

⁵⁴ Inón iga Jesús ay'ya monextiaya iyixtaj judiyojmej, sino que kisa' ipan inón ital Judea iwán yajki itennoj desierto ipan se altepe' yej itoka' Efraín. Iwán ompa kawı' iwán idiscipolomej.

⁵⁵ Ay'ya wejka iga judiyojmej kichıwaj ilwi' yej kijliáj Pascua,* iwán mia' gente de mia' altepemej yajki Jerusalén iga kichıwaj yej mon-eki† iga wel makiweyimatiltikan Dios, inın kichıwayaj kuá' aya pewa iyilwi la Pascua. ⁵⁶ Kitemojtinemiáj Jesús, iwán kuá' onoyaj tiopan, mosesepantajtaniáj:

—¿Kén ankijtowaj? ¿Ix wı' an ilwitaj, o ayá'?

* **11:55** 11:55 Xikita glosario "Pascua". † **11:55** 11:55 Małtiayaj wan kitajtanilijkej perdón. Lev 15

⁵⁷ Fariseojmej iwán ijefejmej sacerdotejmej tatekimakakej iga si agaj kimati kan ono' Jesús, makijto, iga makikitzkikan.

12

Sę siwq' kixqipatzowa Jesús

¹ Poliwiao' seis día iga mochıwa ilwi' yej kijliáj la Pascua. Jesús yajki Betania kan chantitoya Lázaro, inón yej ki-ojpa-ixitij kan miktoya.

² Ompa kichijkej tákual iga komemawijkej Jesús; Marta kitajtaliaya tákual, iwán Lázaro se de inomej yej takuajtoyaj iwán Jesús ipan mesa.

³ Iwán María kiwajlı' ken medio litro aceite yej ajwiya' yej chijto' de se xochi' yej itoka' nardo, yej poxsan patiyoj iwán kitoyawilij Jesús ipan iyixi, iwán kiwakıtilij iga itzónkal. Iwán noyan kalijti' taajwiyaaya. ⁴ Iwán Judas Iscariote, yej ipiltzin Simón, se de idiscipoloj Jesús yej yawi kinextiti Jesús iga makikitzkikan, kijtoj:

⁵ —¿Te iga ayá' monamá' inın yej ajwiya' iga mamopalewi yej amotapialiáj? Inın ipatiyo ke' se kitaniá ipan trescientos días.

⁶ E' Judas kijtoj inın, ayéj iga kineki mamopalewi yej amotapialiáj, sino que iga tachteki, como yéj kinechkowaaya tomin, kichtekiá yej ompa kenaya. ⁷ Iwán Jesús kijtoj:

—Xikajtewa, iga yéj nemi machtowiá iga netajtaliliá yej netaliliskej kua' netokaskej. ⁸ Yej amotapialiáj, nochipa onos amowan, e' nej ayá' nochipa nij anepiaskej.

Motajtoltiáj iga makimiktikan Lázaro

⁹ Mia' judiyojmej kimatikej iga Jesús ono' Betania, iwán yajkij ompiga, ayejsan iga kitatoj Jesús, nō kitatoj Lázaro yej Jesús ki-ojpa-ixitij kan miktoya. ¹⁰ Iwán ijefejmej sacerdotejmej motajtoltijkej iga nō yawij kimiktij Lázaro, ¹¹ iga itechko yéj, mia' judiyojmej kikajtejkej iga kitokaj sacerdotejmej iga kitókaja Jesús.

Jesús asi weyi-áltepe' Jerusalén

¹² Mia' gente yajki Jerusalén iga kilwichiwiliáj la Pascua; ipan se'ya día kimatikej iga Jesús yawi asiti ipan inón áltepe'. ¹³ Iwán kimajmatekkej soya' iwán yajkij kixnamikitoj Jesús, tzajtzitiajkij:

—¡Mamoweyimatilti Dios! ¡Mamoweyimatilti yej kititani toTeko Dios! ¡Maye'tajtolo iga iRrey Israel!

¹⁴ Jesús kasi' se burro iwán tejkaj ípan, ken kijtowa kan ijkuilijto' itájtōl Dios:

¹⁵ Amo ximajmawikan yej anchantitokej ipan áltepe' Jerusalén; xikitakan iga wí' moRrey, tejkatiwí' ipan se burro.

¹⁶ Kuá' inón kichij Jesús idiscipolojmej ayá' kentenderowayaj, e' máj máj kuá' Jesús yájkia ipan cielo, kejlankej iga nochi inón ijkuilijtoya de yéj, inón iga ijkón mochij.

¹⁷ La gente yej onoyaj kuá' Jesús kinotza' Lázaro xapoko iwán kitakej kén iga ki-ojpa-ixitij, kipowayaj yej kitakej. ¹⁸ Inón iga la gente kixnamikitoj Jesús, iga kimatikej iga kichij inón milagro. ¹⁹ Iwán fariseojmej mosepan-ijlijkej:

—Ankitákeja, awel te tikchiwaj. Ta' xikitakan, nochi gente kitoka Jesús.

Sekin griegojmej kitemowaj Jesús

²⁰ Yajkij nō sekin griegojmej iwán inomej gente yej yajkij Jerusalén ilwitaj iga kiweyimatiltitōj Dios. ²¹ Inimej griegojmej kitechojkej Felipe, yej de Betsaida, estado de Galilea, iwán kitajtankej:

—Ej, niknekij manikitakan Jesús.

²² Felipe yajki kijlito Andrés iwán iyomextimej yajkij kijlitoj Jesús. ²³ Iwán Jesús kijtoj:

—Ási'ya hora iga iPiltzīn Taga' yawij kiweyimatiltitij. ²⁴ Nimitzijliáj siga se íyol trigo ayá' wetzi ipan tajli iwán miki, seguirówasan iga ono sesan; e' siga miki yawi piwiti komati íyol. ²⁵ Yej igánajsan mochokiliá, yawi poliwiti, e' yej ipan inín tajli motemaka iga makisufriro iga nej netoka, nochipa yawi onoti wan Dios. ²⁶ Siga agaj kineki matekipano iga nej, manetoka; iwán kan nej nonos, ompa nō onos yej tekipanowa iga nej. Siga agaj tekipanowa iga nej, noTaj yawi kiye'itati.

Jesús kijtowa iga yawi mikiti

²⁷ 'Inán pox nitayokoxtō'; ¿te nia nikijtoti? ¿Ix manikijto: “NoTaj, xinemanawi ipan inín yej yawij nechīwilītij inán”? E' iga inón nokta niwalaj. ²⁸ NoTaj, xikchiwa iga makiweyimatiltikan motoka'.

Iwán moká' se tájtōl ipan cielo yej kijtoj:

—Níkchija iga mamoweyimatilti, iwán sej nia nikweyimatiltiti.

29 Yej ompa takaktoyaj, kijtowayaj iga tatikuḡni', iwán sekin kijtowayaj:

—Se ángel kinotza'.

30 Iwán Jesús kijtoj:

—Ayéj iga nej mokagui' inín tájtol, sino que iga amejemej. 31 Amanya nokta, Dios yawi kijuzgaroti nochi yej onokej ipan inín tajli, iwán aman yawi kikixtítij tzitzimi' yej mandarowa ipan inín tajli. 32 Iwán kuá' neajkokuiskej ipan cruz, nochi yawi neçredoti.

33 Iga inín yej Jesús kijtoj, kijtoj kén iga yawi miki. 34 Iwán la gente kijtoj:

—Kañ ijkuijto' la ley kijtowa iga Cristo nochipa onos. ¿Te ígataj tikijtowa iga iPiltzḡn Taga' yawij kajkokuitij ipan se cruz? ¿A'yéj in inón iPiltzḡn Taga'?

35 Iwán Jesús kijtoj:

—Yej tawía ónoso' iwán amejemej, e' ayá' wejkawas iga onos amowan. Xinemikān miej ankip-iajo' inón yej tawía, iga amo mamitztechokān yówal; iga yej nejnemi takomichkān akimati kān yawi. 36 Xicredokān ipan yej mitztawíaj, miej ónogo' amowan, ijkōn annemiskej kān taxotālpan.

Kuá' tami' inón kijtoj, Jesús yajki kān awel kasikej.

Judiyojmej akicredowaj ipan Jesús

37 Malej iga Jesús kichija mia' milagro iyixtaj yejemej, ayá' kicredojkej ipan yéj 38 iga mamochiwa ken kijkuiloj el profeta Isaías: NoTeko, ¿a'yéj kicredoj notájtol?

¿A'yéj kinex̄tilij toTēko ipoder? *

³⁹ Inón iga awel kicredowayaj iga ijkín nō kijuiloj Isaías:

⁴⁰ Dios kipajpachatilij iwán kiyoltakuawilij, iga amo matachakan iga iyixmej, niga makentenderokan iga iyalmajmej, niga mawitzekan notenōj iga manikachitaltikan.†

⁴¹ Isaías kijtoj inón iga kita' iweyipoder Jesús, iwán tajtowaya de yéj.

⁴² E' malej ijkón, mia' judiyojmej kicredojkej Jesús, este yej máj tayakantokej, e' ayá' mōmela'nex̄tiayaj iga kimajmawiliayaj fariseojmej iga amo makikix̄tikān tiopan. ⁴³ Akicredojkej ipan Jesús iga máj kinekiáj iga la gente makiye'itakan, que Dios makiye'ita.

Itájtōl Jesús yawi kijuzgarōti la gente

⁴⁴ Jesús tajtoj recio:

—Yej kicredowa ipan nej, ayá' ipansan nej kicredowa, nō ipan noTaj yej neṭitan. ⁴⁵ Yej nej ne-ita, nō kita yej neṭitan. ⁴⁶ Nej yej nitawíá, niwalaj ipan inín tajli iga yej necredowa amo maono kan takomichkan. ⁴⁷ E' siga agaj kikaki notájtōl iwán ayá' kichiwa ken nikijtowa; ayéj nej yej nikjuzgarowa iga nej ayá' niwalaj iga nitajuzgaroko, sino que iga nitasalvaroko. ⁴⁸ Yej aneye'ita iwán ayá' neṭajtōlkui, óno'ya a' kijuzgarowa: notájtōl yej nikijtoj, inón yawi kijuzgarōti ipan último día. ⁴⁹ Iga yej nikijtowa, ayá' nejsan niktenchiwa; noTaj yej

* **12:38** 12:38 Is. 53:1 † **12:40** 12:40 Is. 6:10

netitan netekimaka iwán nenextiliá te manikijto.
⁵⁰ Nikmati iga inón yej tatekimaka noTaj, kichíwa
 iga yej kicredowaj nochipa maonokan wan yéj.
 Yej nikijtowa, nikijtowa ken noTaj netekimaka.

13

Jesús kixipaka idiscipolomej

¹ Kuá' mostápaya iyilwiyo la Pascua, Jesús kimatiáy iga ási'ya hora iga yawi kikajtewati inín tajli iga yáwiya kan ono' toTaj. Yéj nochipa kichokilij yej kitokatinemiáj, yej onoyaj ipan inín tajli, iwán iga mikis nešis iga kipoxchokiliá inimej yej yéj itatki.

² Nemi cenarowayaj. Ompa no onoya Judas Iscariote yej ipiltzimpa Simón. Tzitzimi' áchtoya kijlij Judas ipan iyalmaj iga makinexti Jesús iga makikitzkikan. ³ Jesús kimatiáy iga toTaj kima'ya nochi poder, kimatiá iga yéj kititan iwán yawi sej kan ono' Dios. ⁴ Mocketza' kan nemi cenarowa, kikixtij isotantzótzol iwán mo-tajko-ilpij iga toalla. ⁵ Iwán kakij a'ti ipan se xikal iwán pewa' kixipaka idiscipolomej, iwán kijikxiwatztiajki iga tzótzol yej iga tajko-ilpitoya.

⁶ Kuá' asi' itenoj Simón Pedro, Pedro kijtoj:
 —NoTeko, ¿ix kajasi iga tej xine-ikxipaka?

⁷ Jesús kijtoj:
 —Inán ayá' tikentenderowa yej nemi nikchíwa, e' kēman tikentenderoj.

⁸ Pedro kijlij:
 —Ayí' nimomakas iga xine-ikxipaka.
 Jesús kijtoj:

—Siga ayá' nimitzixipaka, awelwa' timochiwa tinodiscipoloj.

⁹ Simón Pedro kijtoj:

—NoTeko, ámosanwa' xine-ikxipaka; no xinemapaka iwán no xinekuapaka.

¹⁰ E' Jesús kijtoj:

—Yej máltijo' kinékisan mamó-ikxipaka iga inoyan ejto'. Iwán amejemen an-ejtokej, malej iga ayá' amonochin.

¹¹ Kijtoj iga ayá' inochin ejtokej, iga kimatiá a'yéj yawi kinextiti iga makikizkikan.

¹² Kua' tami' ta-ijixipaga', Jesús sej kakij isotantzótzol, iwán sej kixnan mesa iwán kijtoj:

—¿Ix an kentenderowaj yej nimitzchiwilijkej?

¹³ Amejemen anne-ijliáj iga nej amoMaestroj iwán iga amoTeko, iwán ómpaya iga ijkón anne-ijliáj.

¹⁴ Siga nej amoMaestroj iwán amoTeko, nimitzixipakakej, ijkonsan no amejemen ximosepan-ikxipakakan.

¹⁵ Nej nimitznextilijkej ken xikchiwakan, iga ijkonsan no xikchiwakan ken nimitzchiwilijkej.

¹⁶ Nimitznojma-ijliáj iga nisé tekipanowani awel mochiwa majya sej que ipatrón, iwán nisé yej kititankej ayá' majya sej que yej tatitan. ¹⁷ Siga an kentenderowaj inin yej nimitzijlijkej iwán anchiwaj, anyolpaktoskej.

¹⁸ 'Inin ayá' nemi nimitzijliáj amonochin, iga nikye'ixmati aja'yéj niktapejpen. E' yawi mochiwati yej kijtowa kan ijkuilijto': "Yej takua nowan, ne-ijiyay."

¹⁹ Achtoya inin nimitzijliáj iga kua' mochiwas, amejemen xikmatikan a'yéj nej. ²⁰ Nimitznojma-ijliáj iga yej ki-omemawia

yej nej nikt̄itani, nej neomemawíá, iwán yej neomemawíá, ki-omemawíá yej neṭitan.

Judas yawi kinext̄iti Jesús iga makik̄itzk̄ikan

²¹ Kuá' tami' in̄n kijtoj, Jesús poxsan moyolmiktij, iwán kinojma-ijtoj:

—Nimitznojma-ijliáj, iga se de amejemen yawi nenext̄iti iga manek̄itzk̄ikan.

²² Iwán discipolomej mosesepantach̄ilijkej iga ayá' kimatiáj de a'yéj nemi tajtowa. ²³ Se de idiscipoloy, yej Jesús kipoxchokiliaya, takuajtoyaj itenoj; ²⁴ iwán Simón Pedro kimanotza' iga kitajtan de a'yéj nemi tajtowa. ²⁵ Iwán in̄n discipulo máj kin̄techoj Jesús, iwán kitajtan:

—NoTeko, ¿a'yéj?

²⁶ Jesús kijtoj:

—Nia nitapaloti iga tájkol pañ, iwán yej nikmakas, in̄nya nokta.

Iwán tapaloy iga tájkol pañ iwán kimá' Judas Iscariote, yej ipiltz̄in Simón. ²⁷ Kuá' Judas kikui' pañ, Tzitzimi' kala' ipan iyalmaj. Iwán Jesús kijtoj:

—Yej tia tikch̄iwati, xikch̄íwaya sémiya.

²⁸ E' ni agaj yej k̄ixnantoyaj mesa akimati' te iga ijk̄on kijlij. ²⁹ Judas kinentiaya kuetaxbolsaj kan kenaya tom̄in, sekin kijtojkej anka Jesús nemi kijliá iga makikowa tejté yej moneki ipan ilwi' o makimaka tejté yej ayá' motapialiáj.

³⁰ Kuá' Judas k̄ikui'ya in pañ, k̄isa'. Íkuá'wa takómiya.

Yej Jesús tatekimaka

³¹ Kuá' Judas k̄isa'ya, Jesús kijtoj:

—Inán monextiá iweyipoder iPiltzín Tağa', iwán iweyipoder Dios monextiá ipan yéj. ³² Siga iPíltzimpa Tağa' kinextiá iweyipoder Dios, Dios kinextij iweyipoder iPiltzín, iwán inañwa' yáwiya kinextiti. ³³ Nopilowantzitzín, ayo' máj nonos amowan. Amejemen annetemoskej; e' inonsan yej nikijlij judiyojmej, inonsan nō nimitzijliáj amejemen: Ayá' wel anyaskej kan nej nia. ³⁴ Nimitzmakaj inín nuevo mandamiento: ximosepanchokilikān. Ijkón ken nej nimitzchokiliáj, amejemen nō ximosepanchokilikān. ³⁵ Siga anmosepanchokiliáj, nochi kimatis iga amejemen annodiscipolójmej.

Pedro kijtoj iga akixmati Jesús

³⁶ Simón Pedro kitajtan Jesús:

—NoTeko, ¿kan tia?

Jesús kijtoj:

—Kan nej nia; inán awel tinetokas, e' keman tinetokas.

³⁷ Iwán Pedro kijtoj:

—NoTeko, ¿te iga inán awel nimitztokas? Nej niksentalija noalmaj iga manimiki iga tej.

³⁸ Jesús kijtoj:

—¿Ix melá' iga tiksentalija moalmaj iga timikis iga nej? Nimitznojma-ijliá iga kuá' áyapa takujka kayo, tia tikjtoti eyi vej iga ayá' tine-ixmati.

14

Jesús kijtowa iga yéj ojti yej yawi kan ono' toTaj

¹ Kijtoj Jesús:

—Amo xitayokoxtokan, ximoconfiarokan ipan Dios iwán ipan nej no. ² Ipan íkal no-Taj pox ono' kan wel mochantilo, siga ayéj ijkón, nimitzijliayaj katka. Niáo'wa' nikchíwati kan ximochantikan. ³ Kua' niájya iwán nimitzchíwilískeja kan amonoskej, niwí' sej iga nimitzkuikij, iga kan nonos nej, ompa no xonokan amejemen. ⁴ Amejemen ankimatij kan nia, iwán ankixmatij ojtí.

⁵ Tomás kijtoj:

—NoTeko ayá' nikmatij kan tia; ¿kén nikmatiskej in inón ojtí?

⁶ Jesús kijtoj:

—Nejwa' in inón ojtí, nej yej anitakajkayawa, wan nitamaka vida. Ayagaj wel asi kan ono' toTaj Dios siga ayá' moconfiarowa ipan nej. ⁷ Siga katka xine-ixmatikan, no ankixmatiáj no-Taj; iwán inán ankixmátija, iwán ankitákeja.

⁸ Felipe kijtoj:

—NoTeko, xinēnextilíkanwa' in toTaj, iwán ayo' máj nimitztajtantoskej.

⁹ Jesús kijtoj:

—Felipe, ikayay ninemi iwán amejemen, ¿iwán ayataj tine-ixmati? Yej ne-íta'ya, kita' no toTaj; ¿te ígataj tine-ijliá iga manimitznēxtilíkan toTaj?

¹⁰ ¿Ayá' ticredowa iga nej nisētito' wan toTaj iwán toTaj setito' wan nej? Yej nimitzijliáj, ayá' nejsan niktenchíwa, toTaj yej iwán nisētito', netajtōlmaka. Nochi yej nikchíwa, yéjwa' in yej kichijto'. ¹¹ Xinēcredokan iga nej nisētito' wan toTaj, iwán toTaj setito' wan nej; siga ayá' annēcredowaj, xicredokan ipan yej ankitaj

nikch_iwa. ¹² Nimitznojma-ijliáj, yej neçredowa, yawi n_o kich_iwati yej nej nikch_iwa; iwán yawi kich_iwati majya sej que nej nikch_ij, iga nej nia kan ono' toTaj. ¹³ Iwán nochi yej anki-tajtaniliskej toTaj iga anmoconfiarowaj nopan, nej nimitzmasukkej, iga ipoder toTaj mamonexti ipan nej yej iPiltz_in. ¹⁴ Nej nikch_iwas nochi tesan amejemen annetajtaniliskej iga anmoconfiarowaj nopan.

Jesús kijtowa iga kititanis el Espíritu Santo

¹⁵ Jesús n_o kijtoj:

—Siga amejemen anneçokiliáj, xikch_iwakan ken nimitztekimakaj. ¹⁶ Iwán nia nikta-jtaniliti toTaj iga mamitztitanilikan se' yej mamitzpalew_ikan, iwán mamitzyo_lchikawakan iga nochipa maono amowan: ¹⁷ in_in iyEsp_iritoj Dios yej ijkonya nokta ken tanextiliá. Yej akixmatij Dios awel kipiaskkej iyEsp_iritoj, iga ayá' kitaj iwán akixmatij; e' amejemen ankixmatij iga yéj ono' iwán amejemen iwán nochipa onos ipan amejemen. ¹⁸ Ayá' nimitzsenkokajtewaskej; niw_i' sej iga nonos iwán amejemen. ¹⁹ Al_in poliwi iga la gente ay'ya máj ne-itas, e' amejemen anne-itaskej; iwán iga nej nisato', amejemen n_o an-isatoskej. ²⁰ Íkuá' amejemen ankimatiskej iga nej nisetito' wan noTaj, iwán nej nisetito' iwán amejemen, iwán amejemen ansetitokej wan nej. ²¹ Yej kimati iwán kich_iwa ken nitatekimaka, nes_i iga neçokiliá nokta, iwán noTaj kichokilij in_on yej neçokiliá iwán nej n_o nikçokiliá, iwán nimonextij iyixtaj kén nokta in nej.

²² Judas (ayéj yej kitokaw_iáj Iscariote) kijtoj:

—NoTəko, ¿te iga tia timonəxtiti no-ixtajmej iwán ayéj iyixtajmej la gente yej amitzixmatij?

²³ Jesús kijtoj:

—Yej neçhokiliá, neťajtolkaki; iwán noTaj yawi kichokiliti, iwán noTaj iwán nej niwítzej iga nisen-onokij wən yéj. ²⁴ Yej ayá' neçhokiliá, ayá' neťajtolkui; yej inán nemi nimitzijliáj ayéj nejsan nikyoka-ijtowa, sino que noTaj yej neťitan neťajtolmaka.

²⁵ 'Nemi nimitzijliáj nochi inín miej nónogo' amowan; ²⁶ e' iyEspíritoj Dios yej mitzyolchikawaj, yej toTaj mitztitaniliskej iga makikui notekipánol, yawi mitznəxtilijitij nochi, iwán mitzejlantiskej inewi yej nimitzijlijkej.

²⁷ 'Nej niaya, e' nikchīwas iga xonokan tamelá. Ijkón iga amonoskej tamelá, ayéj ken onokej inomej yej ayá' kixmatij Dios. Amo ximoyolmiktikan niga ximajmawikan.

²⁸ Annekakíkeja iga nimitzijlijkej iga niaya, iwán niwī' sej iga nonoki iwán amejemen. Siga melá' iga annenekij, ampakiáj iga ankimatij iga nia kan ono' toTaj iga yéj majya sej que nej. ²⁹ Inín áchtoya nimitzijliáj iga kuá' mochiwas, ximoconfiarokan pan nej.

³⁰ 'Ay'ya máj nitajtoj iwán amejemen; iga wī'ya Tzitzimi' yej mandarowa ipan inín tajli. Malej iga nej ni alín awel te neçhīwiliá, ³¹ ijkón nokta yawi mochiwati, iga la gente yej ayá' kixmatij Dios, makimatikan iga nikpoxneki toTaj iwán nikchīwa ken iga yéj neťekimá'. Ximoketzakan, matiákanya.

15

Imekayo uva iwán imajma'

¹ Kijtoj Jesús:

—Nejwa' kenkuá' imela'mekayo uva,* iwán noTaj kenkuá' yej kicuidarowa inón imekayo. ² Nomajma' yej ayá' takilyowij, kimajmachijchijwaj; e' yej kita iga taki, kitejtekiá imajmatzitzin kajkán kineki iga máj mataki. ³ Amejemen kenkuá' imajma' uva yej kitejtekiá imajmatzitzin iwán anye'onókeja iga inón yej nimitzmachtijkej. ⁴ Ijkón xisetitokan iwán nej, ken nej nisetito' iwán amejemen. Ken ima' uva awel taki iséltisan siga ayá' salijto' ipan imekayo; ijkonsan no amejemen, awel ankichijwaj nité yej yekti, siga ayá' ansetitokej wan nej.

⁵ 'Nejwa' in uvajmeká', iwán amejemen imajma'. Yej setito' wan nej, nej nisetito' iwán yej iwán poxsan taki. Siga ayá' amonokej nowan, awel ankichijwaj nité. ⁶ Yej ayá' setito' iwán nej, yawij kitajkalitij, iwán wakis ken tikita imajma' kuawi' yej monejnechkowa iwán kitatiáj.

⁷ 'Siga amejemej ansetitokej iwán nej, iwán ankichijwaj kensan nimitznextilijkej, xiktajtanikan yej ankinekij iwán noTaj mitzmasukkej. ⁸ NoTaj poxsan kiweyimatiá iá kuá' amejemen ankichijwaj yej yekti, iwán ijkón nesi iga annemela'tokaj. ⁹ Nej nimitzpochoxkiliáj ken noTaj nepoxchoxkiliá; nochipa xikchijwakan ken nimitzijliáj iga nimitzpochoxkiliáj. ¹⁰ Siga ankichijwaj ken nimitzijlijkej, nochipa

* 15:1 15:1 Xikita glosario "Uva".

nimitzchokiliskej, ijkón ken noTaj neçhokiliá iga nikchíwa yej yéj netekimaka.

¹¹ 'Nimitzijliáj nochi inín iga xipaktokan ken nej, ijkón anmela'paktoskej. ¹² Ininwa' in nimitztekimakaj iga xikchíwakan: ximosepanchokilikan ken nej nimitzchokiliáj. ¹³ Ayagaj máj wel kinextij iga kichokiliá iyamigojmej sino que yejsan momaka iga mamiki iga yejemej. ¹⁴ Amejemen anmochíwaskej anoamigojmej siga ankichíwaj yej nimitztekimakaj. ¹⁵ Ay'ya nimitzijliskej iga annosiervoymej, iga siervo ayá' kimati yej kichíwa ipatrón. Nimitzijliáj iga anoamigojmej, iga nimitznextilíkeja nochi yej noTaj ne-ijlij. ¹⁶ Ayéj amejemen yej annetapejpenkej; sino que nej yej nimitztapejpenkej iga nimitzijliáj iga xakan iwán xikchíwakan yej yékti ken tikita se uvajmeka' yej pox taki iwán itakilka ayá' nimanín palanis. Ijkón toTaj mitzmakaskej nochi yej ankitajtaniłiskej iga ammoconfiarowaj pan nej. ¹⁷ Inín yej nimitztekimakaj iga xikchíwakan: iga ximosepanchokilikan sewo' iwán se'.

Yej ayá' kixmatij Dios kijiyaJ Jesús iwán yej kitokaj

¹⁸ 'Siga yej ayá' kixmatij Dios mitzijiyaj, xikmatikan iga nej achto ne-ijiyakej. ¹⁹ Siga amejemen aya katka ankixmatiáj Dios, yej ayá' kixmatij Dios mitzchokiliayaj, ken kichokiliáj yej de yejemempasan. E' nej nimitztapejpenkej kan amonoyaj itzalan yej ayá' kixmatij Dios, inón iga yejemej mitzijiyaj iga ay'ya ankichíwaj

ken yejemej. ²⁰ Xikejlamikikan inín yej nimitzijlijej: “Nisé tekipanowani máj mandarowa que ipatrón.” Siga nej ne-ijiyakej, amejemen no yawij mitzijiyatij; siga inomej kichijkej ken niknextilijkej, no kichiwaskej ken anknextiliskej. ²¹ Nochi inín yawij mitzchiwilitij iga annetokaj, iga ayá' kixmatij yej netitan.

²² 'Siga ayá' niwitzia iga nikpowiliayaj notájtól, ayá' kimatiáj siga kichijtokej yej ayekti, e' inán awel kijtowaj iga ayá' kichijtokej yej ayekti. ²³ Yej nej ne-ijiya, no kijiya noTaj. ²⁴ Ayá' nesia siga kichijtokej yej ayekti siga nej ayá' nikchijka iyixtajmej milagrojmej yej ayagaj wel kichíwa, e' kitákeja yej nikchij; e' malej ijkón, ne-ijiyaj iwán no kijiyaj noTaj. ²⁵ E' inín mochij iga mamochíwa ken ikuilijto' ipan iley yejemej: “Ne-ijiyakej malej ayá' nemi nikchíwa yej ayekti.”

²⁶ 'Nia niktajtaniłiti toTaj iga mamitztitanili iyEspíritoj. Inón iyEspíritoj mitzpaléwiáj iwán mitzjolchikawaj iga mitznextiliáj yej mela'ciertoj de nej, ²⁷ iwán amejemen no ankipowaskej de nej, iga este kuá' pewa' iga nij ninemi, ansenemikey nowan.

16

¹ Jesús kijlij idiscipolomej:

—Inín nimitzijliáj iga amo xikajtewakan iga ximoconfiarokan ipan nej. ² Yawij mitzkixtítij ipan amotiopamej, iwán kuá' agaj de yejemej mitzmiktiskej, yejemej kejlantoskej iga ijkón kichiwaj, nemi kichiwaj ken Dios kineki. ³ Inín kichiwaskej iga aya kixmatij toTaj niga nej.

4 Nimitzijliáj inín, iga kuá' ijkón mochīwas, xikejlamikikan iga nej nimitzijlijkeja.

Yej kichīwa el Espíritu Santo

'Inín animitzijlijkej achto iga nonoya amowan. 5 E' inán nia iga manono iwán yej netitan; iwán nisé de amejemen ayá' netajtani kan nia. 6 Majwa', amoknomatikej iga yej nimitzijlijkej. 7 E' ayá' nimitzkajkawajaj: yekti iga mania, iga siga ayá' nia, el Espíritu Santo yej mitzyolchikawaj ayá' wí' iga maonoki amowan; e' siga nia, nia nimitztitanilitij. 8 Kuá' yéj wí', yawi kinextiliti la gente iga kichijtokej yej ayekti iwán kinextiliskej iga ono' se ojtikan ye'nemilo iwán iga Dios yawi tajuzgaroti. 9 Kichijtokej yej ayekti iga ayá' moconfiarowaj nopan; 10 kimatiskej katiapa in ye'ojti iga nej nia kan ono' toTaj, iwán amejemen ay'ya anne-itaskej. 11 Kimatiskej iga Dios yawi tajuzgaroti, iga yej mandarowa noyan ipan inín tajli óno'ya iga yawij kicastigarotij.

12 'Majo' nimitzijlijnekij, e' amejemen inán aya wel ankentenderowaj. 13 Kuá' wí' iyEspíritoj Dios, yéj mitzmachtiskej nochī yej mela'ciertoj, iwán ayá' tajtoj kensan yéj kineki, yawi kijtoti inewi yejsan kikakis, iwán yawi mitzmatiltitij nochī yej mochīwas. 14 Yéj yawi neweyimatiltiti, iga kikuis yej nej notájtol, iwán mitznextiliskej amejemen. 15 Inewi yej kipiá toTaj, notatki nq; inón iga nikijtoj iga el Espíritu kikuis notájtol iwán mitznextiliskej amejemen.

Yej moknomatij, pakiskej

¹⁶ 'Alín poliwi iga ay'ya ane-itaskej, e' panoj se' alín tiempo anyawij sej anne-itatij iga nia kan ono' toTaj.

¹⁷ Iwán sekin idiscipolomej mosepantajtankej se' iwán se':

—¿Ix te an te-ijlijneki iga te-ijliá? “Alín poliwi iga ay'ya ane-itaskej, e' panoj se' alín tiempo anyawij sej anne-itatij”, iwán te iteki on, “Nia kan ono' toTaj.” ¹⁸ ¿Te an kijtojneki in inón “alín tiempo”? Ayá' tikmatij de te nemi tajtowa.

¹⁹ Jesús kimati' iga kitajtanisnekiáj, iwán kijlijkej:

—Nej nimitzijlijkej iga poliwi alín iga ayo' anne-itaskej iwán panoj se' alín tiempo sej anne-itaskej. ¿Ix inín in yej anmotajtan-tokej amejemen? ²⁰ Nimitznojma-ijliáj iga anyawij anchokatij iwán anmoknomatiskej, e' yej akixmatij Dios yawij pakitij. E' malej iga anmoknomatitoskej, anyawij ampakitij. ²¹ Kuá' se siwa' yawi taonoltiti, pilkualoto', iga ási'ya hora; e' kuá' nacerója xolo' kelkáwaya iga pilkualo', iga pákto'ya iga kíta'ya ixolo'. ²² Ijkón no amejemen amoknomatij inán; e' nej nimokuepas iga nimitzitakij sej, iwán anyolpakiskej, iwán ayagaj wel mitzkawaltiskej iga ampakij.

²³ 'Ipan inón día ay'ya anejajtanskej nité. Nimitznojma-ijliáj iga toTaj yawi mitzmakatij inewi yej xiktajtaniłikan iga anmoconfiarowaj ipan nej. ²⁴ Este inán ayá' nemi ankitajtanił nité ipan notoka'; xiktajtaniłkan, iwán mitzmakaskej iga ximela'pakikan.

Jesús kitaniliá nochi yej ono' ipan inín tajli

²⁵ Jesús kijtoj:

—Nimitzijlijkej nochi inín kan ximixkujtikan, e' yawi asiti hora iga ay'ya nimitzmachtiskej kan ximixkujtikan, iga nimitzmela'tatapowiskej de toTaj. ²⁶ Inón día amejemen ankitaj-taniliskej ipan notoka', iwán ayá' nikijtowa iga nia niktajtaniliti toTaj iga amejemen, ²⁷ iga toTaj mitzpoxchokiliáj. Mitzchokiliáj iga amejemen annechokiliáj, iwán ankređojkej iga nej niwajaj de Dios. ²⁸ Nikisa' iyixtaj toTaj iga niwajaj ipan inín tajli, e' inán nikajtewa inín tajli iga nia sej kan ono' toTaj.

²⁹ Iwán idiscipolojmej kijtojkej:

—Inán sí nemi anne-ijliáj yej wel niken-tenderowaj, ayejo' kan manimixkujtikan. ³⁰ Inán niktaj iga nochi tikmati, iwán ay' kineki iga agaj mamitzajtani, inón iga nicređowaj iga tiwajaj kan ono' Dios.

³¹ Jesús kijtoj:

—¿Inán ankređowaja? ³² Pues ásiya la hora, iwán inanya nokta kuá' amejemen ampapayiniskej iwán nijnijiga anyaskej, iwán annesenkokajtewaskej. E' ayá' noselti nonos, toTaj ono' nowan. ³³ Nimitzijliáj inín iga xonokan tamelá iga ansetitókeja nowan. Ipan inín tajli amejemen yawij mitziknochawatij; e' xiksentalikan amoalmaj ipan nej, nej niktanilija nochi yej ono' ipan inín tajli.

17

Jesús oradowa iga idiscipolojmej

1 Kuḗ' tami' inín kijtoj, Jesús tachá' cielejokóbapa iwán kijtoj:

—NoTaj, ási'ya hora. Xikweyimatĩlti moPiltzĩn, iga nej yej moPiltzĩn nõ manimitzweyimatĩlti.

2 Puej tej tikchij iga moPiltzĩn makipiá poder ipan inewi gente, puej tej tikmá' iga wel makijto iga nochi yej tej tikmá' nochipa maonokan wan tej. 3 Iga se maono nochipa mowan, kineki mamitzixmati, tej yej moséltisan timela'Dios, iwán nej Jesucristo yej tej tiktĩtan.

4 'Nej nimitzweyimatĩltija nij ipan inín tajli, iwán niktámija yej tineťitan manikchiwaki.

5 NoTaj, inán xinemaka inón poder yej nikpiaya kuḗ' nonoya mowan kuḗ' aya teyá tajli.

6 'Inimej yej tiktapejpen ipan inín tajli iwán tinemá' iga manetokakan, nikmatĩltĩjkeja a'yéj tej. Tejpa katka motatki, iwán tej tinemá', iwán kichijkej ken kijtowa motájtol. 7 Inán kimatij iga inewi yej nikpiá, tej tinemá'. 8 Puej nikpowilij motájtol yej tej tinemá', iwán yejemen kiye'kuikej. Kicredójkeja iga tej nokta tineťitan.

9 'Nimitztajtaniliá iga yejemen; ayá' nimitzta-jtaniliá iga yej ayá' mitzixmatij, sino que iga inomej yej tinemá' iga tej motatki. 10 Inewi yej notatki, tej nõ motatki, iwán yej motatki, notatki nõ; neweyimatĩltiáj iga yejemen moconfiarowaj ipan nej.

11 'Nej ay'ya máj nonos ipan inín tajli; e' yejemej kena, káwijo' ipan inín tajli, iwán nej nia iga manono mowan. NoTaj yej mitzajasi iga mamitzweyimatĩltikan, iga mopoder xikomemawi yej tinemá', iga

maonokan sesan iyalmajmej kensan tej iwán nej. ¹² Kuá' nonoya iwamej ipan inín tajli, nicuidarowaya iga mopoder inomej yej tej tinemá', iwán nikomemawiyaj. Iwán nisé de yejemen apoliwi', petz inón yej wálaj iga yawi mela'poliwiti, iga mamochiwa ken kijtowa kan ijkuilijto' motájtól.

¹³ 'Inán nia kan tej tonó'; iwán nikijtowa inín miej nóno' ipan tajli, iga yejemej nō mapakikan ken nej nipakto'. ¹⁴ Nej nikpowilíjkeja motájtól, e' yej amitzixmatij kijiya yej mitzixmatij, iga yejemej ayo' kichiwa yej ken yej ayá' mitzcredowaj, kensan nej nō ayá' nikchiwa ken yej ayá' mitzcredowaj. ¹⁵ Ayá' nimitztajtaniliá iga xikixti ipan inín tajli, sino que xikmanawikan iga Tzitzimi' amo makina'techo yejemej. ¹⁶ Ijkón ken nej ayá' nikchiwa ken yej amitzcredowaj, yejemen nō ayá' kichiwa yej ken yej amitzcredowaj. ¹⁷ Motájtól mela'ciertoj; xikchiwa iga kuá' kikakij, makisentalikan iyalmajmej iga makichiwakan ken tej tikneki. ¹⁸ Ken nej tineñitan kan onokej yej ayá' mitzixmatij, ijkón nō niktitanij yejemen kan onokej yej ayá' mitzixmatij. ¹⁹ Niksentaliá noalmaj iga manikchiwa ken tej tikneki. Nikchiwa iga yejemen, iga yejemej nō makisentalikan iyalmajmej iga makichiwakan ken kijtowa motájtól yej mela'ciertoj.

²⁰ 'Ayá' nimitztajtaniliá iga yejémejsan, nō iga yej necredóskejo' kuá' kikakiskej motájtól yej kipowaskej. ²¹ Nimitztajtaniliá iga yejemej maonokan sesan iyalmajmej kensan tej tinoTaj,

tisētitokej. Iwán makipiakan sesan iyalmajmej ipan tejemej, iga yej aya mitzixmatij maki-credokan iga tej tineṭitan. ²² Nikmakakej inonsan poder yej tej tinemá', iga maonokan ken sesan, ijkón ken tej iwán nej tisētitokej. ²³ Nej nono' ipan yejemen, iwán tej tono' ipan nej, iga yejemej mamela'setiakan, iwán ijkón yej ayá' mitzixmatij, makimatikan iga tej tineṭitan, iwán tikpoxchokiliáj yejemej kensan nej tinechokiliá.

²⁴ 'NoTaj, inimej yej netokaj, tej tinemá', nikneki maonokan kan nej nonos, iga makitakan inón weyipoder yej tinemá'; iga tinechokilij desde kua' aya mochiwa inín tajli. ²⁵ NoTaj, yej nochipa tikchiwa yej yekti, yej amitzcredowaj, ayá' mitzixmatij; e' nej nimitzixmati, iwán inimej yej netokaj kimatij iga tej tineṭitan. ²⁶ Niknextilíjkeja a'yéj tej, iwán ijkón nia nikchij-toti, iga ken tej tinechokiliá, ijkonsan no yejemen makichokilikan sekin iwán masētitokan wan nej.

18

Kikitziáj Jesús

¹ Kuá' tami' inín kijtoj, Jesús kisa' iwán idiscipolojmej iga yajkij iyikampa atzin yej itoka' Cedrón. Ompa onoya se huerto kan Jesús kala' iwán idiscipolojmej. ² Iwán Judas yej yawi kinextiti Jesús iga makikitziakan, no kixmatia inón huerto iga mia' vej Jesús ompa monechkoj iwán idiscipolojmej. ³ Iwán Judas asiko iwán komati soldadojmej iwán sekin

policijajmej* yej tacuidarowaj weyitiopan yej kititankej ijefejmej sacerdotejmej iwán fariseojmej, kinentiayaj iyepadajmej,† iwán mechomej iwán candilmej. ⁴ E' Jesús kimatiaya te yawij kichiwilitij, iwán tatajtan:

—¿A'yéj ankitemowaj?

⁵ Yejemen kijtojkej:

—Jesús de Nazaret.

Jesús kijtoj:

—Nejya nokta.

Judas yej nemi kinextiá Jesús iga makikitzkikan, ompa no onoya iwán yejemej. ⁶ Kua' Jesús kijtoj: “Nejya nokta”, tzincholoykej iwán wejwetzikej este ipan tajli. ⁷ Jesús sej tatajtan:

—¿A'yéj ankitemowaj?

Yejemen kijtojkej:

—Jesús de Nazaret.

⁸ Jesús kijtoj:

—Nimitzijlįkeja iga nej nokta. Siga nej annetemowaj xikajtewákanya inimej iga mayakan.

⁹ Inín mochij iga mamochiwa yej Jesús kijlij iTaj: “Yej tinemá', nisé ayá' nikpoloj.” ¹⁰ Iwán Simón Pedro kipiaya se espada, kikixtij, iwán kitekilij inakas yej iládojpa iye'ma' se yej itoka' Malco, yej itekipanowanı ijefej sacerdotejmej. ¹¹ E' Jesús kijlij Pedro:

* **18:3** 18:3 Xikita glosario “Policijajmej yej tacuidarowaj weyitiopan”. † **18:3** 18:3 Xikita glosario “Espada”.

—Xikaki sej moespadaj pan ikajlo'. Siga to-Taj kinekis iga mane-iknoch_iwakan, ¿ix aya'taj mane-iknoch_iwakan?

Jesús ono' iyixtaj ijefej sacerdotejmej.

¹² Iwán soldadojmej iwán icomandantejmej iwán judiyojmej ipoliciyajmej, kikit_izkijkej Jesús iwán kilpijkej. ¹³ Kiwigakej ichan Anás yej imontaj Caifás, yej inón año onoya iga ijefej sacerdotejmej. ¹⁴ Inín Caifás inonsan yej kijlij judiyojmej iga máj yekti mamiki sesan taga' iga inochi gente.

Pedro kijtowa iga akixmati Jesús

¹⁵ Simón Pedro iwán se' discípulo kitokatiyaj Jesús. Inón se' discípulo kixmatiá ijefej sacerdotejmej, inón iga kala' iwán Jesús ipan ipatioj ijefej sacerdotejmej. ¹⁶ E' Pedro kaw_i' kaltenoj. Inón iga inón sewo' discípulo yej kixmati ijefej sacerdotejmej kisa' iwán tajtoj iwán takotzin yej tacuidaroytoya pan kalten, iwán ijkón iga wel kala' Pedro. ¹⁷ Takotzin kitajtan Pedro:

—¿Ayéj tej se' idiscipoloy Jesús?

Pedro kijtoj:

—Ayéj, ayéj nej.

¹⁸ Puej sektaj katka, tekipanowanimej iwán policiyajmej yej tacuidarowaj weyitiopan, titalkej, iwán ompa moskojtoyaj. Pedro no ompa ejkatoya iwamej iga moskojtoya.

Ijefej sacerdotejmej kitajtani Jesús

¹⁹ Ijefej sacerdotejmej pewa' kitajtani Jesús iga de te tamachtiaya iwán aja'yéj idiscipoloymej.

²⁰ Jesús kijtoj:

—Nej nitajtoj iyixtaj nochi gente; nochipa nitamachtij tiopamej iwán ipan weyitiopan yej ono' Jerusalén kan monechkowaj nochi judiy-ojmej, iwán até nikichtaka-ijtoj. ²¹ ¿Te iga nej tinətajtani? Xiktajtani yej nekakikej, iwán yejemen makijtoƙan te nikijtoj. Yejemen kimatij te nikijtoj.

²² Kuá' Jesús kijtoj inín, se policia yej kicuidarowa weyitiopan, yej ompa onoya, kixaygatatzin, iwán kijlij:

—¿Ijƙón tiktenkuepiliá ijefej sacerdotejmej?

²³ Jesús kijtoj:

—Siga ayompa nitajtoj, xikijto te nikijtoj yej ayəkti; e' siga ompay ken nikijtoj, ¿te iga nemi tinəmaga?

²⁴ Iwán Anás kititan Jesús, ilpitiajki kan mandarowa Caifás, yej ijefejpa sacerdotejmej.

Pedro sej kijtowa iga ayá' ƙixmati Jesús

²⁵ Mij Pedro ómpasan ejkatoya iga moskoj-toya titənoj, kitajtankej:

—¿In tej ayéj se idiscípoloj Jesús?

Pedro kijtoj iga ayá' ƙixmati Jesús, kijtoj:

—Ayá', ayéj nej.

²⁶ Iwán kitajtan itekipanowani ijefejpa sacerdotejmej ipariəntej inón taga' yej kinagastajkolojka Pedro:

—¿Ix animitzita' iga íwan tonoya ipan huerto?

²⁷ Pedro kijtoj sej iga akixmati, iwán íkuá'ya takujga' kayo.

Jesús ono' iyixtaj Pilato.

28 Iwán kikixtijkej Jesús ichan Caifás iga kiwigakej ipan palacio kan ono' gobernador yej itoka' Pilato. Íkuá' tanestiwiŕziayay, judiyojmej ayá' kalakikej ipan palacio igaki' wel kimopaj‡ iga ompa onokej yej ayéj judiyojmej, iwán ijkón awel cenarowayaj pan iyilwi la Pascua. 29 Inón iga Pilato kisa' iga tajtoj iwamej; iwán kijtoj:

—¿In inín taga' te kichij yej ayekti?

30 Yejemej kijtojkej:

—Siga inín katka ayá' kichij yej ayekti, ayá' katka nimitzwajliguiliayaj.

31 Pilato kijtoj:

—Xikuigakan amejemen iwán xikchiwilikan ijkón ken tatekimaka amoleymej.

Judiyojmej kijtojkej:

—E' nejemej nijudiyojmej nemandarówajsan§ no iwán awel nitatekimakaj iga agaj mamiki.

32 Ijkón mochij yej Jesús kijtoj iga ken iga yawi mikiti. 33 Pilato sej kala' ipan palacio, kinotza' Jesús iwán kitajtan:

—¿Ix tejsa in irrey judiyojmej?

34 Jesús kijtoj:

—¿Ix pan tejsan ijkón tinetajtani o agaj mitztatapowij de nej?

35 Pilato kijtoj:

‡ 18:28 18:28 Se judío yej onoya wan agaj yej ayéj judío awel kikuaya inón cena yej kijliá la Pascua iga kijtojkej iga yej ayéj judío, Dios akiye'ita, wan ken kimopa iga sen-onokej íwan. Inón iga akalakiáj ipan palacio iga Pilato ayéj katka judío. § 18:31 18:31 Romanojmej mandarowayaj ipan ital judiyojmej.

—Tikmati iga ayéj nijudiyoj. Yej mogéntejpa iwán ijefejmej sacerdotejmej mitzkawakoj nij no-ixtaj. ¿Tetaj tikchij yej ayékti?

³⁶ Iwán Jesús kijtoj:

—Kañ nirreinarowa ayéj ipan inín tajli. Siga ijkón katka, yej netokaj wel nemanawiyaj iga amo manekitzkikan judiyojmej. E' norreinoj ayá' ono' nigaj.

³⁷ Iwán Pilato kijtoj:

—¿In tejtaj se rey?

Jesús kijtoj:

—Nej nirrey, ken tej tikjowa. Nej inón iga ninaceroj iwán niwalaj ipan inín tajli iga nikijtoko yej melá' nokta. Nochi yej kixmatij iwán kijtowaj yej mela'ciertoj, netajtolkakij.

³⁸ Pilato kijtoj:

—¿Te iteki in yej mela'ciertoj?

Mojtowa iga miki Jesús

Kua' tami' kitajtajan, Pilato sej kisa' iga tajto iwán judiyojmej, iwán kijtoj:

—Nej ayá' nikasiliá siga inín taga' kichij yej ayékti. ³⁹ E' amejemen nochipa ankitekima-jkawaj se preso kua' iyilwiyo la Pascua, ¿inán, ix ankinekij manikmajkawa irrey judiyojmej?

⁴⁰ Iwán sej nochi tzajtzikej:

—¡Inón amo xikmajkawa! ¡Xikmajkawa Barrabás!

E' Barrabás se yej tachteki.

19

¹ Iwán Pilato tatekimá' iga makimagakan Jesús. ² Soldadojmej kitəlilijkej ipan itzon-tekon Jesús se corona* de witzti yej kiyawalchijkej iwán kakiltijkej se tzótzol yej este ken tata'chapoti'. ³ Iwán kinə'techojkej iga kijlitoj:

—¡Nimitzweyimatiltiáj tej iRrey judiyojmej!
Iwán kixaygatatzinkej.

⁴ Pilato kisa' sej, iwán kijtoj:

—Ta' xikitakan, nikixtij iga xikmatikan iga ayá' nikasiliá siga kichij yej ayekti.

⁵ Iwán kisa' Jesús iwán icoronaj yej chijto' iga witzti ipan itzontekon iwán kakijtiaya tzótzol yej chilti' yej este achapoti'. Pilato kijtoj:

—¡Nija ono' in inín taga'!

⁶ Kuə' kitakej ijefejmej sacerdotejmej iwán policijajmej, pewakej iga tzajtzikej:

—¡Xikmikti ipan cruz! ¡Xikmikti ipan cruz!

Pilato kijtoj:

—Puej xikuigákanya iwán xikmiktikan ipan cruz amejemen, nej ayá' nikasiliá siga kichij yej ayekti.

⁷ E' judiyojmej kijtojkej:

—Nejemen nikpiáj se ley, inón ley kijtowa iga yawi mikiti, iga igánajsan mojliaya iga yéj iPiltzin Dios.

⁸ Kuə' inín kiká' Pilato, majya majmawi'.

⁹ Kala' sej al palacio iwán kitajtan Jesús:

—¿Kántaj in tej mochan?

E' Jesús até kijtoj.

¹⁰ Iwán Pilato kijtoj:

* **19:2** 19:2 Xikita glosario "Corona".

—¿Iwán aya'taj tinenotza? ¿Ix ayá' tikmati iga nej wel nitatekimaka iga mamitzmiktikan ipan cruz iwán wel nō nimitzmajkawa?

¹¹ Jesús kijtoj:

—Awel tikchiwa nité ipan nej siga Dios ayá' kineki; inón iga yej nij nekawakoj mo-ixtaj, máj kichijkej yej ayēkti que tej.

¹² Desde ikua' Pilato kiteṃowaya ken iga maki-majkawa Jesús; e' judiyojmej tzajtzikej:

—¡Siga tikmajkawa, tej ayéj iyamigoj el rey César!† ¡Nochi yej mochiwa rey, mochiwasneki iyenemigoj el rey César!

¹³ Kua' Pilato inín kika', tatekimá' iga makixixtikān Jesús, iwán Pilato motalij ipan iweyi-asientoj kan mandarowa, ompa kan ipan hebreo itoka' Gabata, yej kijtojneki piso de te'ti. ¹⁴ Inón mochi kua' kipolowaya se' día iga mochiwa iyilwi la Pascua, ken tajkodía. Iwán Pilato kijlij judiyojmej:

—¡Nigaj ono' amorrey!

¹⁵ E' yejemen tzajtzikej:

—¡Mamiki! ¡Mamiki! ¡Xiclaváropa ipan cruz! Pilato tatajtan:

—¿Ix nikmiktía ipan cruz amorrey?

E' ijefej sacerdotejmej kijtoj:

—Nejemen ayá' nikpiáj se' rey, petz iséltisan rey César.

¹⁶ Iwán pilato kentregaroj Jesús iga makimiktikan ipan cruz, iwán yejemej kiwigakej.

Jesús kiclavárowaj ipan cruz

† 19:12 19:12 Xikita glosario “César”.

¹⁷ Iwán Jesús kisa', kiwigaya icruz iga yajki kan itoka' Kuaomi', ipan hebreo kijliáj Gólgota.

¹⁸ Ompa kiclavarojkej Jesús ipan cruz. No kiclavarojkej itenoj ome tajtaga' ipan sejsé icruz, se de cada lado, Jesús onoya tatajkoyan. ¹⁹ Pilato tatitan iga makitalilitij se tajkuílol ipan icruz, yej kijtowaya: “JESÚS DE NAZARET, IRREY JUDIYOJMEJ.” ²⁰ Kan kiclavarojkej Jesús ipan cruz, na'san weyi-altepe' Jerusalén, inón iga mia' judiyojmej kitajtołtijkej inón tajkuílol yej ijkuilijtoya ipan hebreo, ipan griego iwán ipan latín. ²¹ Inón iga ijefejmej sacerdotejmej kijlijkej Pilato:

—Amo xikijkuilo “iRrey judiyojmej”; máj yekti xikijkuilo “Inín mojliá iga iRrey judiyojmej.”

²² E' Pilato kijtoj:

—Yej nikijkuíloja, ijkonya makawi.

²³ Kua' kiclavarojkeja Jesús ipan cruz, nawi soldadojmej morrepartiwilijkej itzotzolmej Jesús. Ijkón no kichiwayaj wan isotantzótzol, e' como inón tzótzol ayá' sasalijtoya, sesan iga ijkititoya desde ajko wan este tani, ²⁴ soldadojmej mosepan-ijlijkej:

—Amo matiktatzayanakan; matik-rifarokan iga matikitakan a'yéj kikuis.

Ijkón mochij ken ijkuilijto' itajtól Dios kan kijtowa: “Motatajkolowilijkej notzótzol iwán kirrifarojkej nosotantzótzol.”‡ Ijkón kichijkej soldadojmej.

²⁵ Iye' Jesús iwán isiwa-iknín iye' onoyaj itenoj cruz kan Jesús onoya, no onoyaj María yej

‡ 19:24 19:24 Sal 22:18

isiwa' Cleofas iwán María Magdalena. ²⁶ Kuá' Jesús kita' iye' iwán iná' ono' idiscípuloj yej máj kichokiliaya, kijlij iye':

—Nomáj, inepa xikita ken mopiltzín.

²⁷ Iwán kijlij inón idiscípuloj:

—Xikneki noye' ken moye'.

Iwán desde íkuá', íchān inón discípulo ki-omemawij María.

Miki Jesús

²⁸ Kuá' nochi panoj inín, Jesús kimati' iga nóchiya mochij, iwán iga mamochiwa ken ijkuil-ijto', kijtoj:

—Nātaneki.

²⁹ Ompa onoya se jarro yej tentoya iga xoko'vinoj, iwán kapachojkej tejté yej ken ichka' ipan xoko'vinoj, iwán kilpijkej ipan se imā' kuawi' yej itōka' hisopo§ iwán kitēnwiltijkej iga makichichina. ³⁰ Kuá' Jesús konij xoko'vinoj, kijtoj:

—Móchija nochi.

Iwán motzompiloj, íkuá'ya migui'.

Se soldado kisolowa Jesús isekatan iga ilanzaj

³¹ Kipolowaya se día iga mochíwa iyilwi la Pascua, iwán judiyojmej ayá' kinekiáj iga animajmej makawikan ipan icruzmej ipan día sábado, iga inón día kipoxweyimatiáj. Inón iga kijlijkej Pilato iga matatekimaka iga makipojpostekilikān iyikximej yej onokej ipan icruzmej iga máj nimanín mamikikan iwán makitemowikanya. ³² Iwán soldadojmej yajkij, iwán kipopostekilijkej

§ 19:29 19:29 Xikita glosario "Hisopo".

iyikximej yej achto taga', iwán se' taga' yej onoya no ipan icruz iná' Jesús. ³³ E' kuá' kiná'tejojkej Jesús, kitakej iga míkto'ya, inón iga ayá' kijixipostekikej.

³⁴ E' se soldado kisoloj isekatenoj iga ilanzaj, iwán kisa' esti iwán a'ti. ³⁵ Inín kipowa yej kita', iwán ijkonya ken kijtowa, yéj kimati iga ijkonya nokta yej kijtowa iga amejemen no xicredokan. ³⁶ Inín mochij iga mamochiwa ken ijkulijto': "Ayá' kipopostekilijkej nisé iyomiyo." ³⁷ Iwán se' kan ijkulijto' itájtól Dios kijtowa: "Kitaskej yej kisolojkej."

Kitokaj Jesús

³⁸ Kuá' nochi inín mochij, José yej ichan altepe' Arimatea, kitajtanilij Pilato iga wel makiwiga icuerpoj Jesús iga makitoka. José no kitokaya Jesús, malej iga ichtákan iga kimajmawiliaya judiyojmej. Pilato kijlij iga wel kiwiga' icuerpoj Jesús, iwán José yajki kikuito. ³⁹ Asi' no Nicodemo yej se yówal yajka tajtotoya iwán Jesús, kiwajli' ken treinta kilos yej ajwiya', nelijto' iga mirra iwán áloes.* ⁴⁰ Ijkón iga José iwán Nicodemo kikuikkej icuerpoj Jesús, iwán kikikimilojkej iga venda yej kakalijto' iga yej ajwiya', ken iga kitekichíwayaj judiyojmej iga kitokaj animajmej. ⁴¹ Ompa kan kimiktijkej Jesús ipan cruz onoya se huerto, iwán ipan huerto onoya se animajtexapo'† yej kichíjkejo', kan aya agaj kitokaj. ⁴² Ompa kakijkej icuerpoj Jesús,

* **19:39** 19:39 Mirra iwán áloes kikuikkej iga kembalsamarowaj animaj. † **19:41** 19:41 Xikita dibujo pan página 266.

iga inón animajtexapo' na'san onoya, iwán p̄wasnekiáy inón día kua' mosewiáj judiyojmej.

20

Ojpa-isa Jesús

¹ Ipan domingo, María Magdalena yajki isájpasan posantoj, kua' takómi-o'; iwán kita' iga ay'ya teyá weyite'ti yej kitentzaktoya animajtexapo'.* ² Iwán motalojtiajki kan ono' Simón Pedro iwán se' discípulo, inón yej Jesús kipoxchokiliya, iwán kijlijkej:

—¡Kichtékkeja toTeko ompa kan onoya ipan animajtexapo', iwán inán atikmatij kan kiwigakej!

³ Pedro iwán sewo' discípulo yajkij kan ono' animajtexapo'. ⁴ Iyomextimej mosentalojtiajkij; e' sewo' motaloj máj nimanín que Pedro iwán máj achto asi' kan ono' animajtexapo'. ⁵ Iwán motoloj iga kitachilij, iwán kita' iga ompa ono' tzotzolmej yej iga k̄ikimilijtoya Jesús, e' inón discípulo ayá' kala' este ta-ijti'. ⁶ Iwán Simón Pedro asi' nō iwán kala' ipan animajtexapo'. Yéj nō kita' iga ompa ono' tzotzolmej, ⁷ iwán tzótzol yej iga kikuakimilojkej Jesús, ay'ya onoya sekan iwán se' tzotzolmej, iyokay kimilijtoya. ⁸ Iwán kala' ipan animajtexapo' se' discípulo yej achto asi' iwán kita' nō yej mochij iwán kicredoj. ⁹ Puej aya kentenderowayaj yej kitojwa itájtōl Dios iga Jesús ojpa-isas kan miktos. ¹⁰ Iwán inomej discipolojmej yajkij sej ichamej.

* **20:1** 20:1 Xikita dibujo p.

Jesús kixnextiliá María Magdalena

¹¹ E' María chokatikawí' fuera itenoj animajtexapo' iwán motoloj iga tachá' xapo-ijti'.

¹² Iwán kita' omen angelejmej yej este ijichkati' itzotzolmej, ejewatokej kan kitalkaj icuerpoj Jesús; se ewato' kan katka ikuapan iwán se' iyikxitan. ¹³ Angelejmej tatajtankej:

—In tej, ¿te iga tichokato'?

Yéj kijtoj:

—Iga kiwigakej noTeko, iwán anikmati kan kikapawatoj.

¹⁴ Tami' kijtoj inín, kuá' tachá' itepotztajpa, ompa kita' Jesús, e' ayá' kimatiá siga Jesús.

¹⁵ Jesús kitajtan:

—In tej, ¿te iga tichokato'? ¿A'yéj tiktemowa?

Yéj kijtoj anka yej kicuidarowaya huerto, iwán kijlij:

—Nokój, siga tej tikuiga' animaj, xine-ijli kan tikawato iga mania manikuiti.

¹⁶ Iwán Jesús kijlij:

—¡María!

Yéj mokuropa' iwán kijlij ipan hebreo:

—¡Raboni! —yej kijtojneki Tamachtiani.

¹⁷ Jesús kijtoj:

—Xinemajkawa iga aya nitejkawi kan ono' noTaj. E' xaj iwán xikijli nokniwan iga nia kan ono' noTaj iwán amoTaj no amejemen, noDios iwán amejemen no amoDios.

¹⁸ Iwán María Magdalena yajki kimatiltito discipolomej iwán kijtoj:

—Nikita' toTeko.

Iwán kijlijkej nochi yej toTeko kijtoj.

Jesús kixnextiliá idiscipolojmej

¹⁹ Inõnsan domingo, kuá' tayoway, discipolojmej nechkatoyaj iwán kaltzaktoyaj iga kimajmawiliayaj judiyojmej. Jesús kala' iwán moketza' itajkoyan discipolojmej, iwán kijtoj ijkín:

—Tamelá xonokan!

²⁰ Tami' kijtoj inín, kinextilijkej kan kisolojkej, ipan imamej iwán iseكاتenoj. Iwán yejemen pakikej kuá' kitakej toTeko. ²¹ Iwán Jesús kijtoj sej:

—Tamelá xonokan. Ijkón ken toTaj neṭitan, nej nõ nimitztitanij amejemen.

²² Iwán Jesús kipitza' yejemen, iwán kijtoj:

—Manimitzmakákanya iyEspíritoj Dios. ²³ Yej amejemen ankiperdonarowiliskej agaj yej kichij yej ayekti, Dios nõ kiperdonarøj; yej ayá' ankiperdonarowiliskej, inón Dios nõ ayá' kiperdonarøj.

Tomás kita toTeko iga ojpa-isa'ya

²⁴ E' Tomás se de inõmej doce idiscipoloj, yej kijliayaj Kuatej, ayá' ompa onoya kuá' asi' Jesús.

²⁵ Iwán sekin discipolojmej kijlijkej:

—Nikitákeja toTeko.

E' Tomás kijtoj:

—Siga ayá' nikitaliá imamej kan panoj clavojmej, iwán ayá' nikakiá nomájpil kan kisoloj clavojmej, iwán siga anikakiá noma' kan kisolojkej iseكاتan, ayá' nicredowa.

²⁶ Kuá' panoj ocho días, discipolojmej sej nechkatoyaj kalijti', iwán íkuá' Tomás ompa nõ onoya. Malej iga tzajtzaktoya kaltən, e' Jesús

kala', moketza' tajkoyan kan onokej yejemen iwán ijkín kijtoj:

—Tamelá xonokan.

²⁷ Iwán kijlij Tomás:

—Xikaki nigaj momájpil, iwán xikita nomamej; iwán xikuajliga moma' iwán xikaki nosekatan. Amo xiyoltakuakti', sino que xicredo ipan nej.

²⁸ Iwán Tomás kijtoj:

—¡TinoTeko iwán tinoDios!

²⁹ Jesús kijtoj:

—Tomás, inán ticredowa iga tine-ita'. ¡Pakij yej necredowaj malej iga ayá' ne-itaj!

Tejas in inín libro

³⁰ Jesús kichijo' mia' milagro iyixtaj idiscipolojmej, e' ayá' ijkuijto' ipan inín ama'.

³¹ E' inín mo-ijkuijto' iga xicredokan iga Jesús in Cristo, iPiltzin Dios, iga anxicredowaj ipan yéj, wel nochipa xonokan wan Dios.

21

Jesús kixnextiliá siete idiscipolojmej

¹ Kuá' tami' inín, Jesús kixnextilij sej idiscipolojmej ipan lagunajten. Inón laguna itoká' Tiberias. Ijkín kichij: ² Sekan onoyaj Simón Pedro, Tomás yej kijliayaj Kuatej, Natanael yej de Caná del estado de Galilea, ipilowan Zebedeo iwán sewo' máj omen discipolojmej. ³ Simón Pedro kijtoj:

—Nia nitopojmati.

Yejemej kijtojkej:

—Nejemej nō niawij mowan.

Tejkajkej ipan se ákal, iwán yajkij; e' inón yówal ayá' kikitzkijkej nisé. ⁴ Kuá' tanestiwiŕziayay, Jesús nesiko ipan aten, e' idiscipolomej ayá' kimatiáj siga yéj. ⁵ Iwán Jesús kijtoj:

—Nokniwan, ¿ix achá ankikitzkijkej topoj?

Yejemēn kijtojkej:

—Ni se.

⁶ Iwán Jesús kijtoj:

—Xikmōtakan amorredej iladoj moye'kampa amoákal iwán ankikitzkiskej.

Ijkón kichijkej, iwán ay'ya wel kikixtiayaj redej iga komati topoj kipiaya.

⁷ Iwán inón discípulo yej Jesús kipoxchokiliaya, kijlij Pedro:

—¡Inonwa' toTēko!

Kuá' kika' Simón Pedro iga toTēko, motaa-jakij, iga ayá' kakijtoya itzótzol, iwán momōta' atampa. ⁸ Sekin discipolomej asikej ipan playa iwán ákal, kitilantiajkij redej yej kipiaya komati topojmej, puej onoyaj ken cien metros iga aten. ⁹ Kuá' temójkeja ipan ákal kasitoj Jesús kipiá pan iwán nemi kixka se michin pan tékol. ¹⁰ Jesús kijtoj:

—Xikuajligakan achi topoj yej ankikitzkíjkejo'.

¹¹ Simón Pedro tejkaj ipan ákal iwán ki-wawatatzoj este ipan playa inón redej yej kiwajli-gaya ciento cincuenta y tres wejweyi topoj; malej iga komati, e' redej ayá' tzayani' ¹² Iwán Jesús kijtoj:

—Xitakuákija.

Iwán nisé de idiscipolomej amixewiaya iga kitajtaniáj a'yéj in yéj, iga kimatiáj iga toTēko.

¹³ Iwán Jesús tana'techoj, kikui' pan iwán kimaj-makakej yejemen; ijkonsan no kichij iwán topo.

¹⁴ Iga inín eyi veja iga Jesús kixnextilij idiscipolojmej kuá' ojpa-isa'.

Jesús tajtowa iwán Simón Pedro

¹⁵ Kuá' tami' takuajkej, Jesús kitajtan Simón Pedro:

—Simón, ipiltzín Jonás, ¿ix tinechokiliá máj que inimej?

Pedro kijtoj:

—Kena noTeko, tej tikmati iga nimitzchokiliá.

Iwán Jesús kijtoj:

—Xinecuidarowíliwa' noborregoijtztzín.*

¹⁶ Sej kitajtan, iga inín ome vejya:

—Simón, ipiltzín Jonás, ¿ix tinechokiliá?

Pedro kijtoj:

—Kena noTeko, tej tikmati iga nimitzchokiliá.

Jesús kijtoj:

—Xicuidaro noborregoijmej.

¹⁷ Iga inín eyi veja kitajtan:

—Simón, ipiltzín Jonás, ¿ix tinechokiliá?

Pedro moknomati' iga eyi veja kitajtaniy iga si kichokiliá; iwán kijlij:

—NoTeko, tej nochi tikmati; tej tikmati iga nimitzchokiliá.

Jesús kijtoj:

—Xicuidaro noborregoijtztzín.

¹⁸ Nimitznojma-ijliá iga kuá' tichokótzino', timotaajakiaya iga tiaya kan tej tikneki; e'

* **21:15** 21:15 Kuá' Jesús kijtoj "naborregoijtztzín", kijtojneki nochi yej ípan kicredowaj iwán kitokaj.

kuá' tiwéweja, tikmelawas momá' iwán se' mitztaajakiltij iwán mitzwigas kan ayá' tikneki.

¹⁹ Iga inín kijtoj, Jesús nemi kijtowa kén iga Pedro yawi mikiti iwán ijkón kiweyimatiltij Dios. Iwán Jesús kijtoj:

—¡Xinētoka!

Discípulo yej Jesús kipoxchokiliá

²⁰ Kuá' Pedro tachá' itepotztajpa, kita' iga kitokatiwálah inón yej Jesús kipoxchokiliaya, inónsan yej ewatoya itenoy kuá' cenaroytoyaj iwán kitajtan: “NoTēko, ¿a'yéj in yej yawi mitznēxtiti iga mamitzkitzkikan?” ²¹ Kuá' Pedro kita', kitajtan Jesús:

—NoTēko, in inín ¿te yawi kipasaroti?

²² Jesús kijtoj:

—Siga nikneki ma-isato este kuá' nej niwī', inón tej atikmati. Tej xinētoka.

²³ Iwán mopowa' iga inón discípulo ayá' mikis. E' Jesús ayá' kijtoj iga ayá' mikis, sino que kijtoj: “Siga nikneki ma-isato este kuá' nej niwī', inón tej atikmati.”

²⁴ Nejsan in inón discípulo yej nikpowa nochi inín yej nikita', iwán nikijkuiloj. Iwán nikmati iga ayá' nitakajkayawa.

²⁵ Ónogo' máj yej Jesús kichij; siga mamó-ijkuido katka sejsé sejsé, anka ipan inewi tajli akitoloj amamej yej mo-ijkuidoj. Ijkónyawa'.

**Itájtōl toTēko ipan mela'tájtōl
Nahuatl, Isthmus-Mecayapan: Itájtōl toTēko ipan
mela'tájtōl New Testament**

copyright © 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Nahuatl, Isthmus-Mecayapan

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

8d5b6a33-8846-5c0f-ae8f-62c94f894f7b